

Kr 200,-

VINGELEN

BYGDEBLAD FOR VINGELEN

God jul!

2024

Årg. 50

Redaktørens hjørne

Vi er godt inne i desember og julen nærmer seg med stormskritt! Tøllånøta suser i trykken, litt i seneste laget, men forhåpentligvis tidsnok likevel.

Bladet denne gangen byr blant annet på både hus- og hyttebesøk, i tillegg til bilder og intervjuer sendt inn fra skolen, stemningsbilder fra Oktoberfesten, noen artige avisutklipp fra første halvdel av 1900-tallet, samt glimt fra aktiviteten i lag og foreninger - og det som ellers rører seg i bygda.

Både skolen og nærbutikken er i vinden, og bygda mobiliserer på flere arenaer for å dra lasset sammen og skape utvikling i bygdesamfunnet. Diskusjoner rundt skolestruktur har preget Innlandet denne høsten, og er et tema som medfører stort engasjement.

Ellers i verden raser både ufred og håndball-EM, så det er da tross alt en relativt fredelig plass vi bor på. I mangel på nye redaksjonsbilder kommer her noen glimt fra:

Minimarked og god stemning under årets Julegrantenning

Torill Nesteby, med sønnene Magnus og Sigurd og niese Eline Jordet.

Sigrun Aasgård.

Trond Peder Carlsen og Sven Andersen.

Martine Røe og Gunvor Motrøen.

TØLLÅNØTA
BYGDEBLAD FOR VINGELEN

E-post:

tollanota@gmail.com

(Frist sommernr. 20. mai)

Utkommer to ganger per år, til sommer og til jul.

Abonnement pr. år

kr 350,- (varer inntil skriftlig oppsigelse)

Løssalg pr. nr. kr 200,-

Tolga-Os Sparebank

1885 37 17890

Vipps: 570385

Redaksjonen:

Hanne Sofie Nesteby

Elin Grindvoll Gransletten

Nina Tollan Hagen

Hege Hovd

Styreleder:

Grete Nesteby

Regnskapsfører:

Vekstra Nord-Øst

Takk til annonsørene som støtter oss. De er med på å gi oss muligheten til å lage et leseverdig blad!

Takk til Merkur Grafisk AS for trykking og god service!

Framsida: Hyggelig forjulsstund.
Foto: Signe Tingelstad.

Baksida: Så tenner vi det første lys...
Foto: Hanne

Tøllånøtaprisen 2024

Elin Vangstrøen

I statuttene for Tøllånøtaprisen står det at den kan deles ut til noen som har gjort en stor innsats for bygda - og denne damen strekker seg litt ekstra!

Årets Tøllånøtapris tildes Elin Vangstrøen for sin iherdige innsats på "Bua" (Coop Marked Vingelen/Vingelen Forbudsforening), hvor hun har vært daglig leder/butikksjef i over 10 år.

Med sitt rolige vesen og blide åsyn møter hun kundene på en god måte. Hun strekker seg langt for å skaffe til veie varer som ikke finnes i standardsortimentet. Til å være bare en "liten" butikk er det ofte imponerende mye gode råvarer å finne her, enten det er snakk om norske epler, mer "eksotisk" frukt og grønnsaker eller økologiske produkter. Det er sjelden det er nødvendig å dra til Tynset å handle for å finne det en trenger - Elin får tak i det som etterspørres!

Service er stor når bestillingslistene skal håndteres. Elin har også stilt opp til alle døgnets tider, og på den måten berget mangt et arrangement når det har gått tom for varer.

Vi ønsker årets prisvinner ei velfortjent god jul!

Foto: Jon Sagbakken, Arbeidets Rett

Vi gratulerer med Tøllånøtaprisen 2024!

Gjesteskribenten denne gang:

Gunnveig Jordet Bekken

Fra Gunnveig, som er født i 1938, har vi fått tilsendt barndomsminner og mange fine bilder som gir et interessant innblikk i en oppvekst på 40- og 50-tallet i Vingelen.

Minnes barndom og oppvekst i Vingelen fra 1938-1959, da ferden gikk til Følldal for arbeid på Følldal Samvirkelag.

Oppvokst på nybruket Motun, til vanlig kalt "Moom". Jeg gikk under navnet "Tupp på Moom" i hele barndommen. Men jeg var ikke for meg sjøl om dette navnet, det var "Tuppa oppå Vanga" også, det var Ingeborg Nordvang. Et annet eksempel var "Sille på kafeen", som var Sigrun Kroken. De fleste i bygda hadde kallenavn. Vi hadde en fin barndom og oppvekst i Vinnilla, tross krigen som begynte i 1940. Tyskerne var krigslystne, så den gikk sin gang. Vi ble skåna for det mest dramatiske da vi låg grigrendt til. Det hendte at det kom besøk av naboer om kveldene for en prat i ovnskroken, de pratet om at tyskerne skulle slippe tropper med fly. Da var jeg omtrent 5 år, så det kom drømmer og jeg fantaserte at det kom tyske tropper landende på trappa ved Fjellheim.

Fra oppveksten - Erna Nergård og meg.

Garden hjemme hadde flere forskjellige slåtteeenger i bygda, den ene lå nord for Engset, og om vinteren måtte far grytidlig opp for å hente høy. Ofte hadde han med seg Olav Jordet (Oluf), som da bodde i Nyhusa, på høylasset. Vi var søskenbarn og nesten like gamle. Grova var ei anna slåtteeeng, som lå like før Bakkom, og da ble Kjell Trøan med på returlasset til "Moom". Da gikk leken, og det var artig med besøk. Vi gjorde nok noe vi ikke hadde lov til den gangen da vi tok noen celluloseplater, som var noe de fikk til dyrefôr. Vi gikk øverst på låvebrua og akte nedover, da det gikk skikkelig galt. Plata med Kjell Trøan raste av låvebrua øverst oppe og rett ned på blåisen. Han brakk begge armene og fikk plager av dette resten av livet.

Mons - en gave fra Lars Jordet.

Yrende folkeliv i Nyhusegga.

Søstrene, Gunnveig og Kirsti, på skitur.

Kirsti og geitene.

Om sommeren var kua på setra i Lonsjølia. Kirsti, den eldste søstra mi, var som regel der, men en sommer var det mor og meg. Mor hadde en fin, sort damesykel, den var ikke akkurat av det nyeste slaget. Etter hvert morgenstell, sykla vi til bygda. Jeg gikk opp og ned bakkene, var vel omtrent 5-6 år. Men en kveld vi skulle nordover på setra og var forsinket, fikk jeg sitte på i nedover bakkene. Ned Brattegga mista mor styringen på sykkelen, og raste ned bekken med forparten av sykkelen, mens jeg lå igjen med bakparten av den. Sykkelen hadde brukket midt på ramma. Det gikk ganske bra etter forholdene, - jeg hadde revet opp det ene låret, så det blodde stygt, men egentlig var vi heldige begge to. Vi gikk fra Brattegga til Lonsjølia, og da vi omsider kom frem var det stille fra dyrene. Det ble en lang og sen kveld før vi var ferdig med kveldstellet. Akkurat da kunne vi trengt en "mobil".

Ettersom årene gikk og vi ble større og sterkere, ble vi selvstendige budeer på setra. Liv Hagen og jeg var søskenbarn og var på hver vår seter i Lonsjølia og Brattegga. Etter hvert lurte de grumme fedrene våre på om vi ville være med å lempe tunge melkespann fram til Tynset Meieri. Vi tok med syklene på bilen, da det fristet med en Tynset tur. Det ble mange turer den sommeren, men det var ikke bare fornøyelsesturer.

Tordis, Erna og Berit.

Alle mine skoleår var i "Gammel-skolen", ved siden av kirken. Det var en trang skolegård, men om vintrene "rente" vi ned "Kanerlia". I skjoldrenn mot Tolga, lånte vi hoppeskia til gutta og vant konkurransen, til harme for tolgingene.

Året før vi ble konfirmert, fikk vi være med i Ungdomslaget, og det var stas. Vi lærte mye om hva vi skulle gjøre og ikke gjøre. Det var spennende å danse "ringdanser", men det ble voldsomt å danse pols, for da følte vi oss mest oppi lufta. Karene var store og sterke. Da vi ble konfirmert og fikk ut på fest, var vi så heldige at vi kunne danse og kunne være med på ungdomsstevner.

På Langsetra i 1949. Ella, Ingeborg, Amund Haugseng, Olav, Anne Rønning og Halvor.

Det ble starta med håndball og vi var så heldige at to spreke damer fant hver sin vingelsing. Det var Emly fra Åla og Ebba fra Dalsbygda. Det var ikke mange som torde å bryne seg på de damene. Vi kom i samme kretsen som Haltdalen-Ålen-Glåmos og Røros, og de var gode. Det var ikke enkelt å reise til Haltdalen når man hadde forpliktelser hjemme, så alle triks ble brukt. Det var tidlig mjølking, samt mye bruk av salt og mjøl til dyrene. Vi hadde faste motorsykler, blant annet Ingmar Bjørkly og "Mass" Nordistuen, og de var umistelig for håndballaget vårt. Vi greide å hevde oss bra i kretsen, og etterhvert ble det flere lag fra Nord-Østerdalen, og der fikk vi flere kretsmesterskap og pokaler. Jeg var litt "stutt", så jeg ble putta i mål. Det ble en veldig hektisk oppgave, samt at en ble halt og skakk... Men alt har sin tid. Etter hvert ble det mer skolegang og travle tider med familie og jobb.

Minnene lever, bare du tenker deg om. Takk for meg. Ønsker alle lesere av Tøllånøta en god forjulstid fra meg og familien.

T.v.: Motunvollen.

Under: Gunnveig, Kjerstine og Øystein.

Flere bilder fra Gunnveig J. Bekken.

Flotte damer; Erna Nergård, Sigrun Kroken, Gunnveig Jordet.

Haakon Jordet og Kjerstina med familie.

Gunvor Trøan og Ottar Nordmo.

Kirsti H. Jordet og Hjørdis Rønning.

Geir Trøan.

Vingelen i framtida ~ KE SKA ME GJØR?

Det begynner å bli en del år siden sist vi kjørte en bredt anlagt bygdeutviklingsprosess i Vingelen, men nå er det på tide igjen!

Tekst: Leif Vingelen & Arild Løvik Foto: Mari Trøan

Det hele startet med en gruppe som på forsommeren skulle se på mulighetene for å utvikle «Bua» (Coop marked) videre. Etter møte og dialog med ledelsen i Coop Oppdal, var det et åpent møte på Bunåva 30. oktober med 27 deltakere.

Her ble også framtida for skolen og barnehagen løftet opp, sammen med boligbygging og flere andre temaer. Det hele endte med at lag og organisasjoner i bygda samlet seg 4. desember for å planlegge et stort, åpent bygdemøte, der vi samles på bred front for å løfte en positiv utvikling for bygda.

Dette møtet blir i

FJELLHEIM LØRDAG 25. JANUAR 2025, KL.11-15.

Sett av datoen, alle er velkommen!

Det er viktig at en ikke tar ting for gitt, men at vi samles til felles løft for å sikre ei fortsatt livskraftig bygd. Vi har den siste tida blitt påminnet at både skole og butikk er viktige grunnpilarer for folk her, og det er ikke en selvfølge at disse består. Det er uansett utrolig mye positivt som skjer i den flotte bygda vår, og det skal løftes fram.

Foreløpig er det planlagt blant annet en rekke "pitcher" fra folk i det brede lag - både privatpersoner, gründere, gårdbrukere, eiendomsutviklere, ungdommer, hyttefolk og lag og foreninger. Det blir også «world café», som består av ulike temavise bord, der en kan oppsøke det temaet som engasjerer den enkelte mest og komme med sine gode ideer om hva en sjøl kan bidra med og hva som er viktig å løfte. Kanskje får vi ordna barnevakt for småbarnsforeldre, slik at denne viktige gruppa også kan få delta.

Lag og foreninger vil samle sammen alle gode ideer som kommer på møtet, og følge dem opp i etterkant. Det blir veldig spennende å se hva som kommer frem, og hva vi kan gjøre med disse!

Møte på Bunåva onsdag 9. oktober.

Omtrent parallelt med bygdeutviklingsmøtene går også Merkur-programmet, som er et kompetanse- og utviklingsprogram for nærbutikker i Distrikts-Norge. Her ble følgende drøftet:

Torill P.S. Urset, Pål Welin-Larsen, Leif Vingelen, Frode Fossbakken og Ingrid Vingelsgaard.

Jarle Granheim, Kjell Steinar Haugli, Elin Tangen og Espen Heitmann.

Marit Gilleberg, Olov Hilmarsen, Sigrid Vingelen og Liv Bjørnstad.

Jørstein Nygård, Rune Motrøen, Trond Peder Carlsen og Torstein Storhaug.

Snøen er her, er du klar?

PRIS FRA: 11.499,-

Mali ~ stjerne i nord

Mange av regionens idrettsinteresserte fikk tidlig øynene opp for Mali Motrøen Trøans sportslige talent, og på fotballbanen har hun nå nådd lengre enn de fleste fra distriktet. De siste årene har hun spilt for 1.-divisjonslaget TIL2020 i Tromsø, og høstet ros og gode skussmål både som spiller og medspiller.

Teskt: Nina

Foto: TIL2020/privat

Etter årets sesong er Mali én blant fem nominerte til tittelen «årets spiller» i førstedivisjon. Hun har båret kapteinsbindet for TIL2020 dette året og beskrives som en stor profil i nord, som har «botta inn» mål for tromsøværingene. 16 mål har det blitt denne sesongen, for å være nøyaktig, 14 i seriespillet, 1 i kvalik og 1 i NM. I fjor ble hun toppscorer i divisjonen.

Nysatsningen TIL2020, tidligere Fløya, gjorde det svært godt i begynnelsen, og både i 2022 og 2023 var det kun marginene som skilte dem fra toppserien. I 2022 ble de seriemestere, men en omorganisering av seriesystemet sendte dem ut i en kvalikrunde der de ble «snytt» for opprykket. I 2023 var de igjen i opprykksstriden, men mot John Arne Riises Avaldsnes gikk det heller ikke denne gangen i tromsøværingenes favor. Inneværende sesongen berget de plassen i førstedivisjon med et nødskrik. Fra nyttår skal TIL2020 - endelig, vil nok mange si - bli en offisiell del av Tromsø Idrettslag, som også står for toppsatsningen på herresiden. Damelaget er godt fornøyd med å bli «invitert inn i varmen», og så får vi se hva tiden bringer.

Etter en tung sesong for TIL2020, med relativt store utskiftninger i spillerstallen, et komplisert trenerbytte og deretter dalende resultater, har Mali også fått øynene opp for «futsal». Futsal er fotball som spilles innendørs (i hall), med fem spillere på hvert lag - og i skrivende stund er Mali i Trondheim på treningssamling med det norske futsalandslaget, som hun debuterte for tidligere denne høsten! I tillegg jobber hun i en trainee-stilling for Troms fotballkrets, med fokus på skadeforebygging, spesielt rettet mot unge, kvinnelige fotballspillere. Mali har selv gått veien fra å være en nær sagt kontinuerlig skadet tenåring, til å bli en rutinert og skadefri spiller for TIL2020. Om ikke annet så ligger det i hvert fall mye nyttig erfaring i det, som hun nå kan ta med seg inn i jobben. En bachelorgrad i idrettsvitenskap er utdanningsbakgrunnen, og i tillegg til alle andre fotballengasjement er hun også trener for «gatelaget» i Tromsø. Her snakker vi fotball på timeplanen døgnet rundt!

Tusen takk til mammaen til @malitroan som bake deilige kanelnurrer til oss etter kamp ❤️

Ekte fans tar med kanelnurrer på kamp.

I Oslo er det alltid noen faste supportere, både fra byen og kjørende «hjemmefra».

Stas med tantebarn. Astrid Tronslien Lunder og Ola Nymoen, født med en liten måneds mellomrom.

Mali svarer

1. *Kjøtt eller fisk?* - Kjøtt.
2. *Gulrot eller sjokolade?* - Sjokolade.
3. *Ski eller joggesko?* - Joggesko.
4. *Hav eller fjell?* - Fjell.
5. *Fotball eller futsal?* - Måtte jeg velge, må det bli fotball.

6. *Barndommens drommeyrke?* - Fotballspiller.

7. *Favorittårstid?* - Sommer.

8. *Favorittdrikk?* - Kaffe.

9. *Største forbilde?* - Hmm, ser opp til mange.

Mamma er en av dem.

10. *Favoritt hobby (utenom fotball)?* - Det blir nok mest rolige kvelder, med god mat og trivelige folk, men når muligheten byr seg så er topturer, både på sommer- og vinterstid, favoritten.

11. *Det beste med å bo i Tromsø?* - Folk og naturen.

12. *Hva vil du anbefale for turister i Tromsø?* - Komme seg til fjells. F.eks. Kvaløya byr på mange kule topper, der man kan avslutte med kaffe og bolle på «Bryggejentene kafé». Midnattssola er en opplevelse i seg selv, og det er egentlig mørketiden også.

Hva er ditt beste fotballminne med TIL2020? - Året vi ble seriemestere, i 2022, er nok et av de beste. Hadde også en veldig god sesong i 2023, bare så synd at vi ikke klarte opprykket. - Men det som har gitt de aller beste fotballopplevelsene er takket være bortesupportere som stiller opp når vi spiller kamper «sørpå». Både til Bergen, Ålesund, Trondheim (Kyrksæterøra), Oslo, Hamar og Kristiansand har familie, venner og bekjente tatt turen. Føler meg veldig heldig som har så mange som heier og tar turen for å se på! Det betyr mye, og det har blitt mange seiere takket være dem.

Hva er planene videre nå? Går ferden sørover igjen etter hvert? - Planen har alltid vært å vende «hematt» etter kvart... - uten Vingelen skole så er ikke hjemflytting like sikkert, dessverre, - men uansett skal jeg før den tid egentlig bare ta fotball og livet litt som det kommer. Jeg trives godt i nord, men man skal ikke se bort i fra at et klubbskifte kan føre til at jeg flytter på meg, enten sørover eller utenlands.

Vi gleder oss stort over at det er mulig å komme fra en liten fjellbygd, nær 800 meter over havet, følge drømmen - og lykkes, - og vi håper å kunne se Mali på ulike gressmatter i mange, gode fotballår framover. Supportergjengen står klar, samme hva destinasjonen måtte bli!

2021: Med minibuss til Hamar for å se Fløya mot Fart (nå HamKam) i nedrykksstrid. Foto fra Arbeidets Rett

Troan-damer på Tromsø-tur. F.v.: Mari Trøan, Trine Enget, Kirsti M. Trøan, Marit Østvang, Eli Langørgen, Toril Østvang, Liv Trøan, Inga T. Sundt og Mali.

Svigerfamilien har reist landet rundt på fotballkamper. Kjæresten, Jarle Sagbakken, kom flyttende til Tromsø forrige sommer, men da han bodde «sørpå» var han på nesten hver eneste bortekamp. Bror, Torstein Sagbakken, og mormor, Astri Tronslien, utgjør kjernen i supportergjengen. Helt nydelig!

Espeland Transport a.s.
2560 Alvådal
Tlf. 62 48 80 80 - Mob 480 10 910
Fax 62 48 73 31

BRØDR.
Harsjøen
ENTREPRENØR A/S

Tynset Bokhandel A/S

Tunbygget, 2500 Tynset. Tlf. 62 48 00 38. E-post: tynsetbok@fribokhandel.no

Den gyldne
DEN ANLEDNING
GULL - SØLV - SMYKKER
KLOKKER - GRAVERING

VINGELEN
LANDBRUKSSERVICE
901 02 786

Leie hytte på fjellet i ferien?

Noen hytter har båt inkludert. Fine fiskemuligheter!
Utleieperiode fra ca St. Hans til 1. okt, samt i påsken.

Bestill online på inatur.no:

Bjønntjønnan

Koversjøhytta

Gjersjøhytta

Bratthøhytta

Vingelen Sameie

Mathiasgaarden

Spekeskinke • Ribbe • Sylte • Medisterpølse
Innmatpølse • Stekeflesk • Koteletter
Nakkekoteletter • Indrefilet

Bestilling jo-ki@online.no • Tlf.: 957 60 282

ALVDAL
SKURLAG

**EKSPERT PÅ
EKSTERIØRTRE**

www.alvdalskurlag.no

Vingelsgaard Gjestegiveri

*Trivelig overnatting
i gardsmiljø*

2542 VINGELEN

Tlf: 993 68 262 www.vingelsgaard.no

e-post: gjest@vingelsgaard.no

På Vingelsgaard har det vært gardsdrift i flere hundre år, og de siste hundre åra har gardsturisme vært en attåtånering. Gjestgiveriet har vært en stabil og viktig serviceaktor i bygda. På bildet over sees gjestgiveriet til venstre. Siste påbygg ble ferdigstilt i 2014. Lengst bak ligger huset der dagens drivere (Ingrid Vingelsgaard og Arnstein Enget) bor. Brit har vokst opp både med og på gjestgiveriet, og gir oss et lite innblikk i livet og utviklinga på gjestgiveriet de første åra.

Tekst: Brit Vingelsgaard Ryen
Foto: Heliks / privat

Vi vet at fra 1920-30-tallet var det flere gardar i Vingelen som tok imot turister - særlig om sommeren og i påsken.

Mor og far - Astrid og Sigurd Vingelsgaard - ble gift i 1939, de arbeidet på garden og gjestgiveriet til 1943. Da fikk de fradelt jord i «Gardstrøan» og bygde hus og fjøs i Vingill. Etter at foreldra til Sigurd; Petronille og Rasmus, døde, overtok Astrid og Sigurd Gardsjordet og flytta tilbake.

Sigurd startet påbygging av våningshuset i 1958, han døde i 1960.

Astrid fortsatte utbygginga, det ble etter hvert to etasjer på hele huset og et tilbygg mot veien med peisestue i 1. etg. og rom for gjester i 2. etg. Hun tok imot gjester året rundt, mest i påsken. I flere år var det skoleklasser i vinterferien og en del rypejegere om høsten. Sønnen Rolv Hallvard som skulle overta garden, døde i 1971. Brit og Bjørn Ivar flytta hjem etter endt utdanning og overtok drifta i 1972.

T.h: Sigurd og Astrid Vingelsgaard på trappa. Bildet er trolig tatt ca 1950.

Sommerstua

Jeg husker at huset ble brukt som sommerstue (bildet til høyre). Etter hvert ble noen rom leid ut til gjester både i sommerferien og i påsken. Under glasa i delen til høyre, ser vi nedgangen til ei kjellerbu som vi kalte «Bua». Der var det stein i veggene og trapp ned til jordgolvet. Vingelen fikk ikke elektrisitet før i 1952. Så her ble mat oppbevart om sommeren - og store grovkrus-krukker med tjukk mjølk sto på jordgolvet.

I dagboka til far står det at i påsken 1939 var det utleid rom for 14 gjester på sju rom i Sommerstua. Alle rom hadde navn, - det likte gjestene.

Navn på rommene i 1. etasje:

Peistu (peisestua), Peistu-kammerset, Nordstu og Norstu-kammerset. Når huset vart brukt som sommerstue, var det Nordstu som var kjøkkenet - der var det innlagt vatn og utslagsvask.

Navn på rommene i 2. etasje:

Storloftet, Vesle-loftet, Gang-loftet, Blå-loftet og Ny-loftet. Nyloftet var først snekker-loft. Far Sigurd og onkel Eystein restaurerte det. Jeg husker det ble lagt huntonit - ikke panel- på tak og vegger... det var nok moderne!

Det var vedovner på alle rom. Det var ingen WC, alle brukte utedoen som stod nederst ved fjøsveggen. På alle rom var det «vask-fat» og store mugger med vatn. Når gjestene var ute i påsken, fyrte vi til de kom att. Vi bar ofte ved og vatn opp trappa og toalett-bøtter ned.

Gjester og husets folk samlet på en slede, påsken 1939

11. april 1939 - 2. dag påske. Gjestene som skulle ta tog fra Tolga, ble kjørt med hest til stasjonen. Her er de klar for avreise. Ski er satt opp ved veggen.

Foran ser vi Sigurd og ei dame med armen rundt en gutt - begge to er gjester. Mellom far Sigurd og dama, ser vi hodet på onkel Bjarne. Helt til høyre ser vi bestemor Petronille med en gutt. Det er Magne Hagen (Mass) i Nordistuen.

Bak fra venstre bestefar Rasmus, en ukjent turist, Oddlaug i Nordistuen (Urset), en ukjent gjest, tante Marit Vingelsgaard (Østerås), og en ukjent turist. De tre bak til høyre er Erling Røe, tante Kjersti Vingelsgaard (Engset) og onkel Eystein. Tante Marit og tante Kjersti var nok med og laget mat til gjestene.

Inntekter fra utleie av rom i påsken 1939

Far Sigurd skrev dagbok. Oversikten nedenfor viser navnet på gjestene og hva de betalte. Et opphold i 16 dager med full kost for to personer ga bare 76 kroner! Men vi må huske på at dette var for over 80 år siden!

Arkitekt Dagfinn Morseth og frue	16 dager a kr 4,75	kr 76,-
Disponent Erling Lynne og frue	16 dager a kr 4,75	kr 76,-
Ingeniør XX	5 dager a kr 5,-	kr 25,-
Ingeniør Løkke m fam. 5 pers		kr 165,-
Frk Kari Morseth	9 dager a kr 5,-	kr 45,-
Björg Åberg sammen med tvillinger	9 dager a kr 4,-?	kr 36,-
Oddbjørg Jakobsen	9 dager a kr 4,	kr 36,-
(venninna til Margrethe Jensen)		
Margrethe Jensen		ca kr 30,-
Sum kr		489,-

En sommerdag på Gardsjørdet, trolig 1947

En familie fra Oslo med navnet Løken, kom på sommerferie i flere år på 1940-tallet. De ble etter hvert gode venner for familien vår, jeg husker de sendte julegaver i flere år.

Jenta som står er Solvor, søster mi. Guttene til venstre for henne er Trond og Ernst Løken. Jenta som sitter til vestre for dem er meg, Brit.

Legg merke til hvordan huset så ut den gangen. Som tidligere nevnt startet påbyggingen til to etasjer i 1958.

Sigurd med tre trøndejenter (ca 1958)

I mange år på 1950 og 60 - tallet kom det ungdom fra Trondheim på påskeferie. Fra venstre Lisa Tolnes, Sigurd, Bitten Piene og Inger Tolnes. Lisa og Inger var tvillinger.

Bitten Piene var hos oss 4 - 5 påsker og holdt senere kontakt med oss hele livet. Hun ble flyvertinne, bodde i USA i flere år. Hun flyttet tilbake til Norge med sine to sønner, tok utdanning som lege, giftet seg med Scott og arbeidet flere år som lege i Røros-området. Bitten døde i 2022.

Prospektkort: Vingelsgaard Gjestegiveri

Det øverste bildet fra tunet er tatt 1965 - etter at hovedbygninga fikk to etasjer og et tilbygg mot veien med peisestue i 1. etg, og rom for gjester i 2. etg. Det nederste bildet viser peisestua der gjestene kunne samles om kvelden.

Gamle avtrykk av Vingelsbygda

Tekst: Bjørn Ivar Ryen

Bildet som viser Vingelsgarden – Sentrum er tatt av Widerøe først på 1950-tallet. Bygda er godt oppe og står etter krigen, men det har skjedd små endringer bygningsmessig. Torvtaka dominerer, og hest- og kvinne- og mannskraft er viktigste hjelpemiddel i jordbruket. Nederst i bildet ser vi to hester som sørger for at vekstene i veikantene vart holdt nede.

Grenda Vingelsgarden i forgrunnen, viser bare små tegn på at noe er i endring.

Sjøl om «Sjubøndersgarden» før utflytting på 1820-tallet, låg mye tettere rundt Vingelsgardsbekken, så er det tett mellom tuna fortsatt.

Ser vi ned mot sentrum, finner vi ingen skole (1958) eller samfunnshus (1961).

Derimot står «Gammelfjellheim», et stort 2-etasjes tømmerhus med Vingelen meieri midt i mot. Meieriet vart bygd i 1912 med ei staselig naturstenspipe satt opp av Ola Slåbakken (1864-1957).

Meieriet var i drift til 1983 og vart revet i 1990. Da hadde nybygget til Vingelen Innkjøpslag vært i bruk fra 1988.

«Gammelfjellheim» vart flytta fra Mobanken til der det står på bildet i 1935 og revet i 1961.

Vingelen Forbruksforening er det toetasjes bygget til venstre for meieriet og ligger på samme sted i dag. Det vart satt opp i 1925 og har gått gjennom mange ominnredninger/moderniseringer etter krigen, den største i 1980 da lageret vart ombygd og tatt i bruk som butikk.

Lorentz Diderich Klüwer (1790-1825) var født i Verdal, tok militær utdanning og vart kartograf, og han tegnet også gamle kulturminner. Kartet til høyre er et utdrag fra et kart over Røros, Os og Tolga. Klüwer var meget dyktig til å tegne kart og karta hans er på et helt annet nivå enn kart vi kjenner fra slutten på 1700-tallet. Klüwers kart gir oss førstehånds kilde til hvordan han oppfattet Vingelsbygda i 1821.

Han har antagelig kommet Gammelveien over ved Østvangen og videre fram til bygda. Legg merke til at Gammelveien går akkurat der dagens vei går, og at hovedveien da gikk over Smedåsen, til Røesgrenda, forbi kjerka og til Sjubøndersgarden. Dette var noen år før utflyttinga i Sjubøndersgarden tok til, og Klüwer må ha oppfatta bebyggelsa her som et slags gateforløp med to veier med hus på alle sider. En antar at det var ca 120 hus rundt bekken og Klüwer har skrevet «Gaden» på kartet. Han oppfattet dette som gate!?

Legg også merke til flammen som er tegnet på Våttåsen syd for Østvangen.

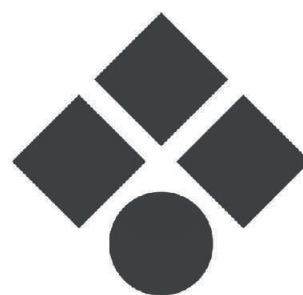
Den viser en del av varslingsystemet som fantes i gamle dager for å varsle ufred. Vardebrenning på høye åser sørget for at varslet gikk fra bygd til bygd.

Over: Utsnitt (Vingelen) av et kart fra 1821.

Under: En større del av det håndtegnede kartet.

Norconsult

Husbesøk hos Karianne T. og Pål Røhner på Moan

Dette må være den klassiske historien om at «Det begynner med kast og ender med barnevask». Karianne og Pål er født samme år, i 1991. Karianne trådte sine første sju skoleår på Tolga, Pål i Vingelen. Som sjuendeklassinger, på en felles skoleutflykt, kastet Pål snøball på Karianne. Den snøballen var et målrettet kast. Nå, 21 år etterpå, besøker deler av Tøllånotaredaksjonen paret i sitt nye hus.

Tekst: Grete

Foto: Hege og Elin

Redaksjonens utsendte har avtale med familien en lørdag formiddag. Hele familien som består av mor, far, Julie på seks år, Amund på fire år og Rikke på to år er hjemme. Vi blir stående en stund i entréen og får en liten «innføring»: De

Pål og Karianne brukte Anne Graven som rådgiver for å velge farger i huset. Hun tok bl.a. utgangspunkt i fargene på klærne deres.

Under: Julie på rommet sitt

har brukt mange år på planlegging av huset. Utgangspunktet for det ferdig resultat er et kataloghus. Noen endringer ved hjelp av Goran Sæther ble gjort. Pulttak ble gjort om til mønetak, som resulterte i at de fikk en etasje ekstra. Eller retttere sagt, 50 kvadrat ekstra gulvflate i en tredje etasje. Resterende areal ble ekstra takhøyde i deler av stua. De la også stor vekt på at huset skulle være praktisk. Og de tenkte langsiktig. Som barn flest er også Julie, Amund og Rikke noe blyge i starten og holder seg litt på avstand med sine egne sysler. Etter hvert går vi ned i kjelleretasjen. Dette er barnas etasje hvor alle tre har soverom. De har eget «barnebad» som er romslig og praktisk innredet. Badekaret gir rom for lek og moro, vi forstår det slik at badeskummet kan treffe taket i forbindelse med badeøkta. I denne etasjen er også ei kjellerstue tenkt til bruk av barna. Vi får videre en innføring i hvordan de har tenkt langsiktighet. Det er egen inngang på vestsida av huset. Et rom som ikke er innredet enda kan på sikt bli kjøkken. Med å stenge av trappeoppgangen kan denne fløyen bli ei lita utleieleilighet. I mellomtiden tenker journalisten at denne døra gir ungene rom for å lure foreldrene mye opp gjennom årene. Under trappa, som for øvrig er levert av Findland Trevare i Ålen, er det en liten kontorpult og ei bokhylle. God utnyttelse av den lille plassen. Trappa er også plassert slik at den ikke stjeler mye plass av arealet i huset. I motsatt ende av kjelleretasjen, mot øst er det også egen inngangsdør. Rett inn på vaskerommet, det skal være fjøsinngangen. Pål spør om vi kjenner fjøslukt, noe vi slett ikke

Praktisk og koselig med kjellerstue

gjør. Ikke så rart det da den ikke er tatt i bruk til formålet. Vi blir imponert over hvor praktisk innredet dette rommet er. Karianne roper at ho har latt seg inspirere av en instagramkonto som heter «Villagrannes». Innredningen er for øvrig fra IKEA. Innenfor vaskerommet befinner teknisk rom seg. Oppvarminga i hele huset er vannbåren bergvarme lagt i gulv. Veggene i kjelleretasjen er kledd med Walls To Paint, dette fordi

Rikke med et utvalg leker på soverommet

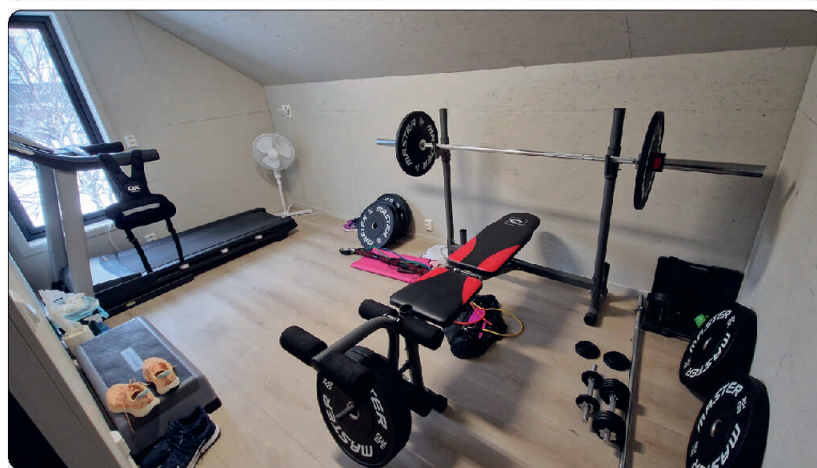

T.v: Flere steder i huset ser vi spor etter Kariannes pusle-iver

T.h: Loftstue med prosjektor & dart og treningsrom

veggene skal tåle en støyt fra barneleken. Vi flytter oss opp til tredje etasje. Nå har ungene blitt litt varm i trøya og blir gjerne med oss på omvisningen. Som nevnt rommer denne etasjen 50 kvadratmeter gulvflate. Ei loftstue, en praktisk innredet bod samt eget trimrom blir vi forevist her oppe. Loftstua har prosjektor og lerret, samt ei dartskive bak lerretet. Ved nærmere øyesyn ser vi at det er ikke hvert pilkast som har truffet skiva. Pål sier at området bak skiva skal «forsterkes» med ei ekstra plate. Julie på seks setter seg ned i en rød malt gyngestol av merket Budalsstol. Når mor sier at den skal males, synes Julie fargen gul skal brukes. Det virker ikke som om mor og datter er helt enige om fargevalget, det ble på ingen måte tatt en avgjørelse der og da. Pål så for seg at denne etasjen skulle stenges av med dør. Karianne tenkte at å komme opp trappa og møte ei dør ikke var den beste løsningen. Og slik ble det; trappa kommer rett inn på loftstua. Trappa er gjennomgående åpen fra kjeller til loft.

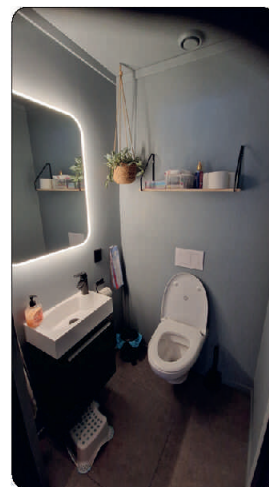

Under: Vaskerommet i kjelleren, med egen inngang, gode tørkemuligheter, enkel sortering av skientøy og en praktisk sjakt fra badet i etasjen over.

Under: Soverom med tilgrensende walk-in closet og lekkert bad

Vi beveger oss etter hvert ned til hovedetasjen. Journalisten mener at kjøkkenet er hjertet i huset, og det har Karianne og Pål absolutt klart å få til. Et av kriteriene i planleggingen av huset var romslig kjøkken. Midt i kjøkkenet er det plassert ei romslig kjøkkenøy hvor blant annet koketoppen er plassert. Her kan en også «henge» på barkrakter. Kjøkkenet er delt av med en vegg mot sofakroken på stua. Pål roper etter hvert at TV'n, som tilsynelatende er

T.v: Familien samlet ved ovnen; f.v: Rikke, Pål, Amund, Karianne og Julie

plassert slik at den kan bivuies fra stua også kan sees på fra kjøkkenet. Bare ett «puff» på veggen, og vipps har vi TV på kjøkkenet. Kjøkkeninnredningen er også fra IKEA, den har en varm grønn farge. Denne fargen er utgangspunktet for fargevalget i resten av huset. De har fått hjelp av Anne Graven til å velge ut farger. Integrert i kjøkkeninnredningen kan en sette seg ned på en «benk» med utsyn mot sør. Dette er visstnok Pål sin yndlingsplass i kjøkkenet. Her står et bilde av far Arild som uten forvarsel døde brått i desember 2015. Karianne og Pål

bodde da i Trondheim. De måtte da ta en avgjørelse om de skulle flytte til Vingelen og bli en del av Fjellmjølk DA eller ikke. Dette var noe de ikke hadde tenkt og snakket mye om inntil dette inntraff. Spisebordet er trukket ut i stuedelen hvor takhøyden er stor, mot vest. Ut de store vinduene til vest ser vi rett opp på toppen av Vola. Videre i hovedetasjen er det mot øst en «voksenavdeling» hvor Karianne og Pål har soverom, Walk-in Closet og bad. De gir uttrykk for at de er veldig fornøyd med denne delen, får nesten følelsen

av å være på hotell her. Og det kan vi godt forstå. Det er også en sjakt til skittentøyet som munner ut i vaskerommet i etasjen under, denne løsningen trekker de fram som genial. De valgte å ta en del av badet til «gjestedo» med inngang fra entréen slik at besøkende ikke går gjennom soverommet for å måtte gjøre sitt fornødne.

Etter en grundig omvisning og mye prat blir vi traktet med kaffe og biteti ved det romslige spisebordet. Og praten går videre. Vi må få greie på tid for

Over: TV'n kan flyttes mellom stue og kjøkken.

likevel bare å stå på da de plutselig hadde fått seg leieboere som skulle flytte inn i huset på Røhner. Etter at de flyttet inn ble hele familien sjuk en etter en. Om det var nytt inneklima

sommeren 2023. Etter hvert ble det jobbhelger for hele familien i nyhuset. Ett ukjent antall liter vaffelrøre ble stekt, stormkjøkkenet ble brukt til grilling av pølser. En dag kom Pål hjem meget blodig. Han hadde fått spikerpistolen i hodet. Det endte med tur på legevakta hvor han ble tapet sammen igjen. I innspurten datt han ned fra ei lita trapp, og det endte med brist i ribbeina. Det var

at de endelig kunne ta det med ro som utløste sjukdom vites ikke. Men etter hvert når de frisknet til igjen, gikk de inn i en sosial fase. Mye besøk av familie og venner gjorde godt etter måneder med husbygging og sosial tørke. Hammer og drill fikk ligge helt rolig til mars i 2024. Da ble rommene i tredje etasje gjort ferdig. Så kom turen til garasje og veranda. Garasjen rommer plass til to biler og en traktor. Neste sommer skal plen anlegges. Karianne har ønske om et lite baksthus, det høres slett ikke umulig ut.

Ellers får vi vite at huset er et såkalt smarthus. Lys og varme kan styres fra en app på telefonen. Til og med ytterdøra kan låses fra telefonen. Ved utgangsdøra kan de slå på og av lyset i hele huset. På spørsmål om det er noe de savner eller ville gjort annerledes er svaret at en kjøkkenbod hadde vært genialt.

Redaksjonsmedlemmene får ikke inntrykk av at en heftig byggeperiode har tæret på parforholdet. Vi får vite at de ble kjæresten som 15-åringer og har siden holdt sammen. Pål sier de er sammengrodd.

Vi ønsker familien fortsatt gode dager og takker for en hyggelig formiddag i det flotte huset.

I trappa henger ei lampe som er sjølaga av perle-figurer med utgangspunkt i ei IKEA-lampe. Ideen fikk Karianne av Inga Iversen Aasen.

Vi kan ikke dy oss uten at vi stiller disse standardspørsmålene:

Favorittdyr?

Karianne: Katt

Pål: Papegøye

Årstid?

Karianne: Sommer

Pål: Sommer og vinter

Kjøtt eller fisk?

Karianne: Kjøtt

Pål: Kjøtt

Favorittdrikk?

Karianne: Cola Zero (mente egentlig vin)

Pål: Mjøl (fra tanken på Fjellmjøl, familien konsumerer store mengder)

Gulrot eller sjokolade?

Karianne: Sjokolade

Pål: Sjokolade (han lurte på om noen svarer gulrot...)

Ski eller joggesko?

Karianne: Joggesko

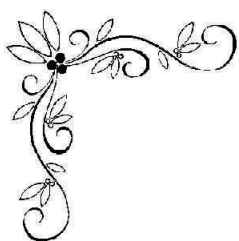
Pål: Ski

Hav eller fjell?

Karianne: Hav (Pål blir overrasket)

Pål: Fjell

Nybrot-mimring

Begynnelsen og slutten

I en opprydding i fordums forfatterskap, som for øvrig er nokså beskjedent, dukka det opp en liten skripsjon fra 1968. Den satte selvfølgelig i gang minnenes melodi i et snart 80 år gammelt sinn: Erindringene om glade ungdomsdager sterkt knytta opp til Nybrot, kom strømmende på. Bestemte meg derfor å dele begynnelsen og slutten med Tøllånøtas lesere, der sikkert mange vil kjenne seg igjen.

Tekst: Aud Grue

Begynnelsen

Siste året før konfirmasjon fikk alle gratis medlemskap i ungdomslaget, noe som var ekte nybrottsarbeid, en god opplæring i å møte voksenlivet, ikke minst på området som angikk fest og moro. - - - og for all del - - - og ikke minst: Det gikk godt an å feste uten inntak av alkohol som første prioritet. Her skal nok dansen ha største æra.

I ungdomslaget fikk nykomlingene solid opplæring av voksne, gode læremestre, noe som vekte både lyst, evne og sjølsikkerhet til å svinge seg. Møtene i Nybrot hadde den gang fast opplegg: Lagssaker, Samklang, Kaffe, Folkeviseleik med sang og Turdanser til musikk av "Josteinan". Jentan satt på ei side i salen og ryssen på den andre. Til folkeviseleiken var det ryssen som "bød opp" (engasjerte), og til turdansene var det motsatt. Grudde meg alltid

til turdansene, så jeg spurte mor om råd, - var så flaut å by opp-. (Det ikke mange visste, var at a Maria på Ryen var lidenskapelig danser og hadde lang erfaring i festlivet.) Rådet jeg fikk var at at jeg skulle by opp en som før hadde bydd opp meg, - - - Det funka.gitt! - - Kunne nok fylt flere nr av Tøllånøta med minner om møter, fester og stevner i Nybrot, men har altså valgt dette om begynnelsen og slutten.

Slutten

Det var tradisjon at anna kvart år var det jentkveld og gutkveld lille juleaften. I 1968 var jeg i komiteen for gutkvelden. For øvrig vart dette, for meg, slutten både på Nybrot og ei knapt tiårig ungdomstid. Til "gutane" i laget skrev jeg dette hyldingsdiktet:

Hill deg staute Vingelsgut, du
er sjølve gjesten no i kveld.
Me trøng korkje prest eller fut. Nei,
Nybrotsgut: -- Du er likast lell!

Med vassskjemt hår under snipplua,
med vassblått blikk og raude kinn,
med friske angen frå sauene og kua
kjem du ruslande i Fjellheim inn.

Du er polsens gode ven.
Du er leikens leiarsvenn,
med jenta trygt i sterke neven, kan
du laga liv og leven.

Til bordet går du med andakts-
ro,- set deg ned og et for to.
I kveld me unner deg maten vel, og
hentar meir om eit lite bel.

Me er så glad i kveld me jenter-over
gamle Nybrotstjes ved bordet vårt.
Heile vinteren me går og ventar,
mens snø og kulde gjer livet hårdt.

Men denne kvelden i julesstria,
den lyser opp i det harde strev.
Den vitner klårt om den gode tida -
den blandar mot i vår kvardagsvev-.

Og så til slutt,
kjære Vingelsgut, så stø og god:
Me trøng din varme og trygge ro,
i denne vakre midtvintersnatt-
når me på heimveg skal taka fatt!!

BRØDR.
Harsjøen
ENTREPRENØR A/S

Hilsen fra Vingelen idrettslag

Da er snart 2024 historie. Et år med mye allsidig aktivitet, mange arrangementer og sosialt samhold.

Vi er så takknemlige for at vi har dere som medlemmer, som støtter positivt opp med kreative ideer og pleks – uten dere – ingen aktivitet.

Et internt jubileum har vi hatt i 2024 – Allvill. Vårt allidrettstilbud for de fra 6-12 år har i 2024 10 års jubileum. Det er gledelig å se at det holdes liv i aktiviteten over lang tid – og at aktiviteten legges på et nivå som gjør at alle er med.

Årets nye aktivitetstilbud fra idrettslaget var frisbeebana som ligger i Måssagrubba. Her har ivrige sjeler lagt ned mange timer. Pr i dag er det 12 kurver som er satt opp. Neste år planlegges det utvidelse, også en egen barneløype, med litt lettere terreng. Vi planlegger en «kick off» sommeren 2025 – da er det mulighet for å være med på en presentasjon og opplæringsrunde. Det står også en kurv plassert på Morabben, denne er det fint å øve seg på. For de som ønsker å prøve, men ikke har egen frisbee så er det mulighet for å låne fra idrettslaget. Ta kontakt.

Vi var så heldige at vi fikk tildelt ekstra midler fra idrettsforbundet for å legge til rette for å få enda flere til å få delta i idretten. Disse midlene skal brukes til å senke aktivitetsavgiften på barneaktivitetene vi tilbyr til et enda lavere nivå. I tillegg har vi fått midler til å starte opp med et nytt lavterskel tilbud; Trimbingo – et lavterskeltilbud hvor man får både mosjon og spenning – og det passer for ALLE. Her kan man både krabbe, trille og gå turløypa. Mer info om dette kommer på våre facebooksider/hjemmeside på nyåret.

I 2024 startet vi sammen med de øvrige idrettslagene i kommunen opp med et samarbeidsprosjekt: Nytt turkart for Tolga Kommune. Turkart for hele kommunen med både vinter og sommerløyper. Dette vil det komme mer info etter hvert som «veien blir til» - og mulighet til å komme med innspill på stier som bør være med på dette turkartet. Prosjektet er i startfasen når dette innlegget publiseres, men mye skal skje i 2025.

Vi setter stor pris på tilbakemeldinger, ønsker, ris og ros – så ta gjerne kontakt med oss. Tusen takk for alle bidrag i 2024 – husk at din innsats gjør en forskjell!

Vingelen Idrettslag ønsker alle ei god forjulstid og ei riktig god jul.

Tekst og foto: Lina Julnes

Julesteming i Villbua

En solrik og tilnærmet vindstille dag på Morabben under et skiskytterarrangement.

VILLBUA har fått navneskilt

Villtrim

Årets Villtrim-konkurranse ble avholdt fra 15.juni til 15.oktober. I år tok 115 deltakere fatt på turmål i vår vakre og varierte kommune.

Tekst: Frida Bergersen

Christina Hilmarsen vant premie for flest poeng. Mari Vestland og Grete Hummelvoll vant uttrekkspremier. Vinnerne fikk hvert sitt gavekort på Sport1.

Tre av deltakerne fortjener litt ekstra heder - Kjersti Sundberg, Liv Trøan og Christina Hilmarsen tok samtlige 146 turmål! Jæven, så spræke damer!

Takk til Sparebank1 og Vingelen Sameie for spons.

Har du tilbakemeldinger om Villtrim-konkurranse? Ta kontakt med enten Elin Heggstad, Stine Ringnes eller Frida Bergersen.

**ALVDAL·TYNSET
SPORT**

Toppsamling med høgdeskrekk

Redaksjonen fikk nyss i at utflytta vingelsing, Iren Nystuen, nylig hadde besteget alle Norges fjelltopper over 2000 meter! På oppfordring deles opplevelsen med Tøllånøtas lesere.

Tekst og foto: Iren Nystuen

I juli 2024 besteg undertegnede og hennes bedre halvdel, Kjetil Flatmoen, Hettpiggen i Snøhetta-massivet som topp nr 377 av 377* over 2000 meter på Norges Fastland. Dette har vært litt av ei reise, og jeg vil dele litt av den med Tøllånøtas lesere.

*Målt med primærfaktor 10. Primærfaktor er i topografi den minste høydeforskjell man må stige ned fra en topp før man kan komme på en høyere topp.

I Tøllånøtas vårutgave i 2014 var jeg utfordra som gjesteskribent. Da hadde vi så vidt begynt å samle på topper over 2000 moh. Det var nevnt i artikkelen, men det har skjedd mye siden den gang. Starten var at vi begge liker oss i fjellet, og at vi ønska å utvide horisonten. Vi gikk til anskaffelse av Morten og Julia Helgesens bok «Norges Topper over 2000 meter», for å få inspirasjon til nye turer. Etter hvert ble det så mange at vi besluttet å gjøre et forsøk på å nå alle. Det var hårete, men likevel et mål å jobbe mot. Vi oppdaga nettsamfunnet «peakbook.org» - som hjalp oss å holde telling og gi oss mange tips undervegs.

Etter hvert ble prosjektet altoppslukende. Vi planla turer gjennom uka, og har vel norgesrekord i antall oppslag på yr.no. De helgene barna var hos «sine andre foreldre» var dedikert til toppsamling. Både sommer og vinter. Vi skjønte fort at vi måtte utvide kompetansen også, og meldte oss på fjellsportkurs sommeren 2016. Da lærte vi bl.a. sikring med tau i fjellet, bre-redning og fikk testa oss på den første ordentlige klatreturen. Denne gikk til Store Austanbotntind.

Utsikt fra Store Ringstind mot Austanbotntind

Iren og Kjetil gir tommel opp for siste topp i boks (Hettpiggen)

Noen turer har vært så krevende at vi har leid inn guide til å føre oss (Styggedalsryggen, Skagastølsryggen, Maradalsryggen og Sentraltind – alle i Hurrungane). De andre har vi klart sjøl – med mye møye og stort besvær. Fordelen med en slik hobby er at vi bor så sentralt som det går an. Heidal ligger ca. en time fra både Rondane, Jotunheimen og Dovrefjell – der de aller fleste toppene ligger.

Undertegnede lider av sterk høgdeskrekk, så det har vært en mental prøvelse. Heldigvis, har viljen vunnet over skrekken – og eksponeringsterapi skal man ikke kimse av. Men, høgdeskrekken har ført til at vi har brukt usannsynlig mange turer for å komme oss på alle toppene. Vi har hatt mange strafferunder eller bonusturer om du vil – dit vi har måtte snu første gang pga den nevnte skrekken og returnert på et senere tidspunkt med tau i sekken. Utrolig hva det hjelper med sele på kroppen festa til et tau. Ellers har Kjetil lært seg de ulike stadiene av min høgdeskrekk. Først er det sang, så er det bannskap, deretter bønn og til slutt gråt (men da er det ille).

Første tur etter fjellsportkurset hvor vi skulle teste nyervervet kunnskap gikk til Uranostind ved Tyin. Dette er en forholdsvis enkel, men eksponert klatretur. Vi labba i veg med freidig mot, og kom etter hvert til det utfordrende partiet. Fjellet var plastra med is etter snøsmelting og ny frost – så forholdene var krevende. I tillegg var eggen vi skulle forsere svært smal. Undertegnede fikk fullstendig panikk, og kom hverken fram eller tilbake. Da var vi over i den siste fasa av høgdeskrekk (jfr sang, bønn, bannskap osv.). Skjønnte at jeg ikke hadde noe valg, og kom oss opp til slutt.

Det er mange høgdepunkter som kunne vært trukket fram. Det er noe helt spesielt med å komme seg så høgt til topps og skue utover det flotte landet vårt. Ikke alle turer har bydd på utsikt riktig nok (mange turer i regn og skodde også). Siden vi, tidlig i prosjektet, investerte i randonee-ski – har vi tatt alle årstider til hjelp. Veldig mange flotte skiturer!

Må ta fram noen høydepunkter da, og sakser direkte fra turrapporten vi har skrevet på det tidligere omtalte nettforumet peakbook.org. For ordens skyld – i rapporten er det jeg som er Sekretæren og Kjetil Turplanleggeren.

På tur opp til Veobreahesten

Svartdalspigger mm (19.08.2017)

Værmeldingen så OK ut, men usikker. Vi gambler på at dette var helga vi endelig skulle få til sommerens drømmetur (les: Turplanleggerens drømmetur ;).

Vi tok siste båt til Gjendebu, og gikk trøstig mot Svartdalen med forholdsvis tunge sekker. Oppstigninga gikk over all forventning, og vi kunne finne oss en plass for å slå opp teltet. Litt nordafor oppstigninga til Store Knutsholstind, på venstre side av elva, fant vi en fin plass på en haug som ikke var alt for våt. Jammen var det mye vann her nå! Ikke så rart kanskje med tanke på alt regnværet som har vært i det siste...

Planen var alpin start, og vi hadde klokka på 0600. Det holdt ned. Ble enige om å sove en time til. Like ille. Klokka åtte regna det fortsatt, men vi startet morgenritualet. Ventet til ca 0930, men da måtte vi gå. Hadde sett oss ut et snøfelt for å komme opp på ryggen til Svartdalspiggen. Da vi nærmet oss så vi at dette var for bratt uten stegjern, så vi krysset noen morenehauger og kom oss på den varda stien opp ryggen. Lettgått, og fint helt til topps på Nordre Svartdalspiggen. Litt knotting for å finne riktig veg til Store, men fant fram til slutt.

Matpause på Store, før vi gikk litt tilbake til omgælsen for å komme videre. Vi traff tre unge sprekinger på turen, som valgte rappell ned fra Store. De sa sjøl at de nok ikke sparte tid på dette, men at det var morsommere (hver sin smak tenker Sekretæren ;)).

Vi brukte lang tid bortover ryggen da Sekretæren ble hardt angrepet av høydeskrekk.. Men med div omgæelser kom vi oss videre, og opp til Langedalstind gikk det greit. Greit ned fra den også. I skaret mot Mesmogtind ble det litt diskusjon om det var realistisk å få med alle toppene som var planlagt. Vi konkluderte med at Mesmogtind i alle fall skulle med ;)

Hadde på oss seler, tok med tauet (30 m), noen slynger og litt sikringsutstyr til den gulentrekanten. Sekkene ble igjen i

skaret. Fant vardene, og greit oppover. Det vi antar er den gule trekanten forserte vi lett med det lille tauet som var tenkt som rappellfeste. Turplanleggeren klatra opp usikra og festa dette slik at den usikre Sekretæren kom seg opp.

Videre til topps var det grei skuring. Ned igjen tok vi en liten rappell ved det vi antar er den gule trekanten. Ellers ingen utfordringer på tross av vått fjell/våte steiner.

Tilbake ved sekkene og ned mot brebotn mellom Langedalstind og Kvitskardstind. Liten vurdering om vi skulle gå til Langedalstind Sør og Midtre, men fant ut at vi måtte velge mellom dem og Kvitskardstind med Oksle pga tida (kunne bli mørkt) - og da var valget enkelt.

Tok oss et godt stykke ned, litt utfordrende på de våte steinene (og en del sva), men kom oss forholdsvis greit opp i skaret til Kvitskardstind. Her så vi de vi traff tidligere på dagen, som hadde fulgt ryggen hele vegen. Vi kom oss greit på toppen av Kvitskardstind - sjøl om det begynte å røyne på. Flott varde! Klokka hadde nå passert 2000, og vi visste det ble mørkt ca 2200. Skal vi ta med Oksle? Det er jo ikke langt... Skodda låg tjukk, og det snødde og blåste. Fornuften seiret. Retur til ca 2040 MOH, før vi tok oss langs fjellsida mot snøkanten/brekanten.

Fantastisk å kunne ta en haug med høgdemeter i forholdsvis mjuk snø. Da vi kom til enden av breen, begynte det å skimre for alvor. Litt uvegsamt på svaene nedenfor breen, så vi kryssa breelva og tok oss ned på venstresiden av den.

Da vi kom på T-stien i Svartdalen var det mørkt "på rett". Laaaaaangt tilbake til teltet, som vi fant med stor glede litt over kl 2300. Skal si det smakte med en "fjellpils" ;)

Sjøl om været ikke var på vår side (forlenget nok turen med en til to timer at det var så vått på steiner og berg) - var det likevel en tur vi kommer til å huske som veldig fin.

Bortover Maradalsryggen, Sentraltind i bakgrunn

Ymelstind mfl (17.05.2018)

Knallvær i vente :) Pulken ble pakka, og kursen satt for Juvass på kvelden 16. mai.

Skremmende lite snø innover mot Styggebrean. Ble litt bæring av pulk og logistikk - men etter en time kunne vi slå opp teltet ved brekanten. Mye skyer, men kunne stundomtil skimte Piggen og blå himmel.

Våkna til knallblå himmel og sol :) For en skue til frokosten som - for en gangs skyld - ble inntatt ute. De første 17. maifarene passerte på tur til Piggen. Vi labba innover breen ca 0830. Portpiggen første stopp.

Greit ned Porten, men såpass hard snø at vi valgte å ha på stegjern. Hard skare gjorde turen mot foten av Ymmelstind til en lek. På med stegjern igjen. Tok ei lita pause i skaret mellom Ymmelstind og Storjuvtind for å sjå på ruta. Sekretæren såg litt mørkt på det, men vi labba nå i veg.

Var mye lettere enn det såg ut til på avstand. Kun et punkt førte til «bønn og bannskap». Gikk usikra opp, men sikra på returen. Better safe than Sorry ;)

Matpause i skaret før vi gikk bratt men greit opp til Storjuvtind. Spesiell opplevelse å sittende, se alle på Galdhøpiggen. De sang nasjonalsangen og poppa champis.

Greit ned og over breen til Sørvestre Skardstind. Dette skulle vise seg å være en «hissig liten djevel». Prøvde først fra vest, uten sikring. Kom oss opp på første platå, men skjønte at dette gikk ikke uten tau. Bestemte oss for å prøve fra andre sida. Da starta sirkuset... Sekretæren fikk panikk, og turte ikke klatre ned. Turplanleggeren var gentleman: Klatra ned etter tau og seler. Firte Sekretæren ned. Så prøvde vi på andre sida. Litt fram og tilbake før vi fant riktig veg. Randosko på slike turer er ikke å anbefale. Turplanlegger kom opp, men Sekretæren feiga ut ved den gule trekanten. Hater å feige ut :)

Grei retur opp Porten, og sola hadde blåtna snøen så det gikk fint uten stegjern. Plutselig var vi ved teltet. For en dag!! Mye av og på med utstyr, lange gode pauser - nytelse på høgt nivå (Bortsett fra den lille dritten i skyggen av Skardstind da. Men bare vent - skal ha med klatresko i sekken og komme å ta deg jeg!!)

(For ordens skyld - den ble besteget av undertegnede 08.2.2023).

Blod, svette og tårer over Hellstuguryggen (07.07.2018)

Hellstuguryggen har vært en av Sekretærens uoverkommelige turer... Øynet håp om å ta dem litt etter hvert på ski i påsken, men husets Klatremus (Turplanleggeren) ville det annerledes...

Rusla innover Visdalen etter jobb fredag, og satte opp teltet ved Hellstuguhaugen. Våknet til skyer, som hang nedover toppene. Dette var ikke det yr.no hadde varslet... Heldigvis 4Gdekning - og yr lovet at det skulle klarne opp. Avmarsj litt over 7, greit å gå innover T-stien mot Gjendebu (Urdadalen). Svingte av oppover mot Hellstuguryggen ved det innerste vannet i Urdadalen.

Greit oppover i ura mot skaret mellom Store og Nest-Søre. Satte igjen sekkene her, før vi greit tok oss opp på Nest-Søre. Matpause da vi kom tilbake til sekkene. Bratt men greit opp til Store. Her ble vi "innhentet" av en spreking som hadde gått Urdadalsryggen til Semmeltind (overnattet her) og via Hinnotefjellet til Hellstuguryggen... Imponert!!

Tok følge med han videre, til vi hadde passert rappellene. Første rappell på hans tau (30 meters). Gikk greit for oss alle. Og tauet hold akkurat mht lengde. Neste rappell var mye lengre, så tror han var glad for at vi hadde drasset med

Rapell på Hellstuguryggen

60meterstauet. Denne rappellen var mye lengre, og toffere (ca. 25 meter). Sekretæren fikk utslag, og pendle litt lengre enn nødvendig. Litt skrekkblandet fryd, men det gikk fint.

Bør nevnes at det etter Store - der man kan ta den tredje rappellen (før N1) hvor man kan se det henger slynger til rappellfeste, kan man omgå denne litt ned i siden mot Urdadalen. Løst og jævlig, men lell ;)

Vår nye "venn" fortsatte i et mye raskere tempo bortover ryggen. Sekretæren må kjæle hver eneste stein, og være sikker på at den sitter trygt. Det tar tid i den lause ura bortover Hellstuguryggen... I skaret etter N2 når vi han igjen (har pause). Sitter lenge i sola her med mat og fjellprat. Trivelig :)

Greit opp mot Midtre. MEN: Sekretæren, som var overlykkelig etter N2, da det skulle være slutt på det skumle, fikk en kjedelig overraskelse... Grønne trekanten der det er luftig er undervurdert!! Panikken kom på to særdeles luftige passasjer mellom Midtre og Midtre N1. Måtte ta til tårene, men gutsa - fikk kyndig veiledning av Turplanlegger og kom over. Klamra meg så hardt til fjellet at blodet til slutt rant fra fingertuppene. Tror det er nå man kan gjøre noe kriminelt - Kripas vil slite med å gjenkjenne fingeravtrykk....

Brukte laaang tid fra Midtre til Nørdre, men endelig var vi der. Nok ei god pause for å nyte stunda og været. Nå var Hellstuguryggen snart i boks. Greit bort til Hellstuguhøe, og vardene viste veg gjennom det løse faenskapet ned fra her.

Endelig var det bare sjarmøretappen ned til teltet (og en liten tur ned til Visa for å hente vatten) igjen. Sekretæren som trodde dette var uoverkommelig, og at vi minst kom til å bruke 20 timer var særdeles fornøgd med at vi kun brukte 12 timer, og at vi fortsatt var i live.

Alle turer er, som nevnt, dokumentert på peakbook.org - vi heter Movegen22 som bruker - om noen har lyst til å lese mer.

Tre av julens bøker

På oppfordring har Siri Strømmevold ved Tynset Bokhandel sendt oss noen gode lesetips til jul - for både store og små!

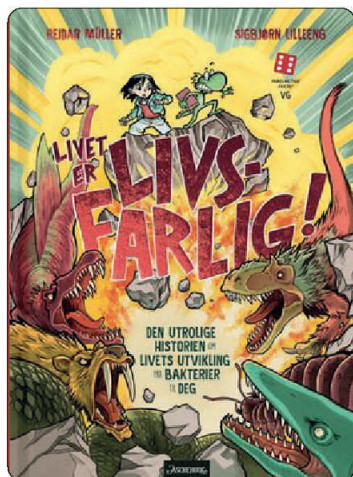
Livet er livsfarlig

Bli med på verdens skumleste tidsreise!

Visste du at du stammer fra et bitte lite dyr som ligner på en buse? Eller at du slekter på en fisk? Har du tenkt over at det er en ubrutt rekke fra det aller første livet på jorden til nettopp deg? Men det kunne gått galt underveis. Livet er nemlig livsfarlig!

I denne skumle tegneserien blir du kjent med Liv og Iggy. De tar deg med på en fantastisk tidsreise gjennom livets historie. Fortiden er full av farlige dyr! Du møter spinnville spinosaurer, gigantiske øyestikkere, supersvære skorpioner og massevis av andre skumle og rare skapninger. Vevd inn i denne fortellingen er også den vidunderlige historien om menneskets utvikling - fra bakterie til deg.

Etter du har lest denne tegneserien, blir livet aldri det samme igjen. Boken passer for de rundt 6 – 9 år.

Sjøfareren

Erika Fatland er tilbake! Med seg i skipssekken har hun hele det portugisiske imperiet, fra 1400-tallets oppdagere, via koloniveldets fall i 1970-årene og til i dag: En reiseskildring med uforglemmelige menneskemøter, skjebner og historier.

På 1400-tallet seilte dristige portugisiske sjømenn stadig lenger sørover, drevet frem av Henrik Sjøfareren. I 1498 fant Vasco da Gama sjøveien til India, og verden ble aldri mer den samme. I karavellenes kjølvann tar Erika Fatland oss med på en eventyrlig ferd jorden rundt. Det portugisiske imperiet var det første globale koloniriket – og det siste. Det strakte seg fra Kapp Verde til Goa, fra Nagasaki til Amazonas. Hvilke spor har portugiserne etterlatt seg?

Den prisbelønte forfatteren av Høyt, Grensen og Sovjetistan leverer en storslått og underholdende reiseskildring i nåtid og fortid.

Sjøfareren vant nylig Bokhandlerprisen 2024 og jeg må bare anbefale denne boken.

Bruden

Susana Macaya forsvinner sporløst etter sitt eget utdrikningslag. To dager senere blir liket hennes funnet, hun har blitt drept på mest utenkelig måte - identisk med måten søsteren ble myrdet syv år tidligere. Men søsterens morder sitter fremdeles i fengsel ... Har noen kopiert mordet? Eller har en uskyldig mann blitt dømt?

Politioverbetjent Elena Blanco har et overforbruk av grappa, karaoke og flyktige affærer. Sammen med spesialteamet sitt jobber hun mot klokka for å avsløre sannheten bak de brutale mordene på de to søstrene, samtidig som hun sloss mot sine egne demoner.

Forfatteren Carmen Mola er en spansk krimsensasjon som har tatt verden med storm de siste årene. «Bruden» er den første av de tre bøkene i serien om Elena Blanco.

coop
marked

"BUA"

coop
marked

Dagligvarer
Gaveartikler
Propan
Blomster
Norsk Tipping
Frimerker
Pakkeutlevering
Lokal Mat

coop
marked

Åpningstider

Hverdager kl 9-19
Lørdager kl 9-18

Vingelen.marked@coop.no
TLF: 624 94 593

coop
marked

Tanker ved årsskiftet - etter å ha lest dagbok: Hvorfor strever vi etter vekst, men ikke balanse?

Artikkelen baserer seg på utdrag fra Amund J. Haugens dagbok i året 1945, knyttet sammen med Trond sine betraktninger.

Tekst: Trond Steinbakken

Foto: Privat

Det er snart 80 år siden min svigerfar, Amund J. Haugen (1903 - 1988) begynte å skrive dagbok. Etterjuls vinteren 1945 var preget av håp og optimisme: «Det kan snart bli fred!» «Aldri mer krig!»

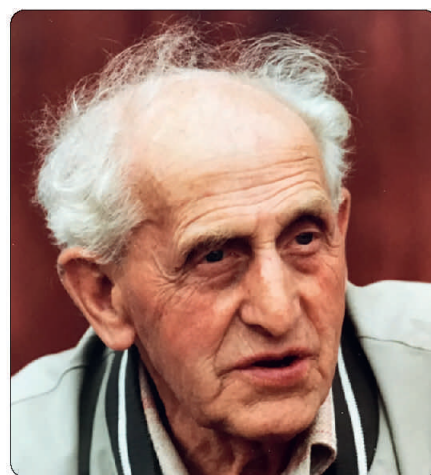
Til tross for at han ikke nevner krigen før den utrolige natta 7. mai, er det håpet og gleden som farger teksten:

- 7. mai: «I dag kom budskapet om fred, etter snart 6 lange år med krig. Var hos Johs. Haugen i går kvell og hørte radio. Kom hjem halv 3.»

- 8. mai: «I dag er freden blitt feiret med alle flagg i topp og klokkeringing i alle landets kirker. De tyske fly har

forlatt oss i dag, de begynte å reise fra oss i dag tidlig kl 5, og nu har de gått i en eneste strøm til middag. Nu er freden da endelig kommet. Kongen, kronprinsen og Nygårdsvold har snakket i radioen i kvell fra "London".»

- 17. mai: «En fin 17.maidag, med alle flagg i toppen. Anne og jeg har vært med Arnhild, Gerd og Jorunn på barnetog. En svær dag for alle barn, om kvelden fest for de voksne, mye folk. Jon Holm holdt foredrag, song av mannskoret, musikk av hornmusikk og strykeorkesteret, opplesing av Egil Eggen.»

Dagbokforfatter Amund J. Haugen (1903 - 1988)

- 20. mai: «Pinsedag. I dag har han preket her for første gang den nye presten. Han heter Jens Svae, han var i kirken kl 4. Mye folk. Oftring til de evakuerte. Bestefar Holann har vært hit i dag.»

- 21. mai: «Har fjøset for det meste, er helt jentelaus nu, til vi skal flytte til seters. Anna Aaseng og Gea Aakerøyen reiste igjen i dag. Dem kom med grøt i går.»

- 22. mai: «Driver og sår kali, surt vær. Solberg er her i dag og lærer Arnhild noter. Hun skal lære og spille. Gerd har ingen lyst sier hun. Simon begynt å arbeide igjen i dag.»

- 23. mai: «Kaldt i dag. Harvet ned mokka på potetakeren, kjørt ut slomøkk i Gjelten og sådd ut 2 sekker kali hjem nu.»

- 24. mai: «Fin sol. Driver med litt vårarbeide.»

- 25. mai: «Er i fjøset og driver med vårarbeide.»

- 26. mai: «Fin sol, har drillet opp til potene (potetene) og sådd gulrot. Simon til lege i dag. Anne har og vært til lege i dag.» (Merknad: Amund skriver både «potene» og «potetene»).

Øverst, t.v.: Slåttonn på Simashaugen i 1940-åra. T.v: Seterfjøset og kutrøa på Kvannbergsetra.

Gerd på spark, Arnhild og Jorunn på kjelke langs veien østover under krigen. Smia i bakgrunnen. Neppe noen motorkjøretøy som har lagd spor på veien.

- 27. mai: «Samme fine vær, men kjølign om natta. Har fått i stand radioen i dag.

- 28. mai: «Setter potene (potetene) i dag, fint vær. Satt ned 40 bøtter potet.»

- 29. mai: «Bare fine været. Har veiet vesle Aud. Hun veiet 6,6kg.»

- 30. mai: «Samme fine været. Det er sers tidlig i vår.»

- 31. mai: I dag kom regjeringen tilbake fra England. Det var svert i radioen i dag da kjempebåten «Andes» kom med karene som hadde vært borte 5 år på 7 dage nær.»

- 1. juni: «Var til Kvannberget på vårarbeide i dag, men det var igjen noe snø. Vollene pen og grønn, fikk frem igjen riflen til Løken, hadd den gjemt i vedskjulet.»

- 2. juni: «Rene sommeren.»

- 3. juni: «Regner noe i dag.»

- 4. juni: «I dag er det stor stas i radioen. Kongen kom tilbake til landet i dag. Var mange her i dag og hørte radion. Fint vær i dag.»

Poenget med å sitere fra denne perioden i dagboka, er å dokumentere hvordan bonden til tross for frihetsfølelse og feststemning, skjøtter dagliglivet med arbeid og oppfølging av det som må gjøres for at livet skal henge sammen. Følger man Amund gjennom hele året, og gjennom flere år, sitter man igjen med et bilde av hvordan bonden lever i pakt og i balanse med naturens betingelser. Nesten hver dag får vi et hint om vær og føre, eller hvordan betingelsene for såing, vekst og høsting er. Det gjelder å opprettholde balanse mellom gårdens dyr, innmark og utmark og naturens vilkår for å sikre familiens eksistens og muligheter. I tillegg kan også gården gi mulighet til livseksistens for folk utenfor familien. Ikke sjelden hører vi om hjelp i hus eller ute på jordet:

- 11. juni: «Kjellaug kom igjen i går

kveld. Hun var med meg og Simon til Kvannberget i dag og vasket setra. Aud var opp i sommerstue for første gang.»

- 15. juni: «Fint vær i dag. I dag flytter vi til setra. Kjellaug, Arnhild og Østeberg. Kalvene har vært flinke. Rose var dårlig om kvelden så jeg kom ikke hjem før lørdags morgen. Bestefar Holann var hit i dag med 250 kg høy som han hadde kjøpt i Rusten.»

- 16. juni: «Snødrev. Rent som midtvinter da jeg kjørte fremover lørdag morgen. Klara Livoll, Anne og jeg har vasket fjøset. Bestefar og Gerd måtte på vollen efter sau og etterpå måtte bestefar nordover med høy.»

Denne etterkrigstida er starten på den tekniske utviklinga vi nyter godt av i dag - på godt og vondt. Det er tydelig at dette er utrolige framskritt:

- 28. juni: «Har vært på setertelefonoppsetting i dag. Eggen og Ljones har vært med oss. Rasmus Røe og Øyvind Thomassen for E. Gjeltten. Har ringt for første gang fra Kvannberget. Fint vær.»

Men forskjellen på datidens nyvinninger og dagens aktuelle fenomener mener jeg har en vesentlig grunnleggende forskjell: Mens

setertelefonens hensikt var å gjøre livet enklere og tryggere er dagens investeringer ofte drevet av ønsket om størst mulig avkastning. Dette er nødt til å gå utover naturens balanse og dermed grunnlaget for våre livsbetingelser. Den overeffektive behandling av innmark og utmark, samt nedbygging og forbruket av arealer er nødt til å skape ubalanse i livsbetingelsene våre. Uten en natur i balanse, hvilke livsbetingelser har vi da? Kan all verdens penger og aksjeverdier hjelpe oss? Vanskelig å tro. Kontrasten fra våre bekymringer - til bondens gjøremål dagen etter opplevelsen med setertelefonen, er formidabel. Neste dag var det bryllup:

- 29. juni: «Reparerte veistykke opppe i lia i dag. Far og jeg reparerte noget i stallen og la bord i 3 båser i fjøset. Godt og varmt.»

- 30. juni: «Har vært i bryllup i dag på Hagen. Reidun og Trygve Hagen giftet seg i dag. Anne og jeg og bestefar Holann. Randi og Amund Vingelen er her nu. Gav brudeparet 25 kr i brudegave.»

Så mye om sommeren. I september er det klart for høsting og hjemreise fra setra. Mange må hjelpe til:

- 12. september: «Tar opp potetene i dag. Riktig fine poteter og svært mye av de, er 11 mann etter middag. Arnhild er hjemme fra setra. Reiste til Kvannberget seint onsdag kveld jeg og Arnhild. Kjører fløte torsdag.»

- 13. september: «Kjører fløte i dag og kjører potetgras av åkeren etterpå. Liheim er med Erling Røe i dag. Jeg er skyldig ham en 1/2 dag.»

- 14. september: «Har reist opp noe bjørk i gjeltten i dag. Liheim er med Erling Røe i dag og. Reiser til seters igjen i kveld.»

- 15. september: «Er i Kvannberget,

Arnhild Kristine (gift Løkenhagen), Gerd Kjellvor (gift Andersen), Inger Østeberg (gift Tangen) og Jorunn Eldbjørg (gift Hagen) på Simshaugen sommeren 1945.

Klare for seterflytting 1946 - Arnhild, far Amund med Aud, bestemor Anne (nylig enke), mor Anne med Jorunn og Gerd.

driver og kjører veden og brøtter den i skjulet.»

- 16. september: «Jeg og Arnhild er til Bratthøa med ved i dag. Lasset i vedskjulet i Kvannberget er Løkens ved.»

- 17. september: «Far kom til Kvannberget i går kvell, han reiste hjem med en kalv i dag. Kjører møkk på setra i dag.»

- 18. september: «Harver vendinga i Kvannberget i dag, fint vær. E Gjeltten har kjørt 2 lass av Løkens ved til Bratthøa i dag.»

- 19. september: «Har saget og kløvet litt mer ved. Anne og Jorunn, Aud reiser hjem i dag, fint vær. Anne og jeg reiser nedover igjen i kveld. Arnhild og Gerd og bestefar steller i Kvannberget i dag. Arnhild og Gerd melker i kveld. (Jentene er 11 og 8 år).

- 20. september: «Flytta hjem fra setra i dag. Surt vær med regn. Det var høstlig i Kvannberget i dag. Løvet er reist en del. Satte inn en tikke som hører Bergersen til.»

I oktober får vi nyss om økonomien og blir minnet på freden:

- 6. oktober: «Har pløyet litt i dag. Betalt gårdsskatt og skatten for Kjellaug 60 kroner og trygdekassen. Levert Arne Aaseng 200 kg potet, fått kr 50.»

- 7. oktober: «Gudstjeneste i dag. Mannskoret har sunget, etterpå var det fredsmarsj, Arnhild og jeg var med.»

Konfirmasjon var på høsten den gangen:

- 21. oktober: «I dag har Anne og jeg vært på Tynset i konfirmationsselskap i Trøen (Knut Aasen). Astri og Einar Hilmarsen har også vært med, vi reiste med lastebil, kom hjem søndagskveld. Tynsetkirka stuende full av folk.»

Men hverdagen kaller:

- 23. oktober: «I dag har vi slagtet gamle Prøve og 8 sauer. Knut Gransletten har vært slagter. Han har lånt 88.5 m gulybord.»

- 24. oktober: «Var på Tolga i dag med slagtet. Kjøpte lass til foreninga, fikk i en sekk mais og 1 sekk salt og 2 kg kli. Satte igjen en spann med Thomasgård, melasse.»

- 25. oktober: «Var på sagen i dag, skar noen leker.»

- 26. oktober: «Paneler storloftet i dag, med huntonit. Amund Røe er med.»

- 27. oktober: «Er på loftet i dag og. Bestefar kjører melk. Sendte Hervig 110 kr, skal få i madrasser.»

- 28. oktober: «Fint vær i dag. Er med i fjøset. Anne og ungan er til kirka. Ungdomspresten Haugsjerd.»

Jorunn Eldbjørg,
Gerd Kjellvor,
bestemor Anne,
Arnhild Kristine
og Aud
17. mai 1948.

- 30. oktober: «Herredstyremøte i dag. Kjøpte utover gulybord og oppover 28 springvandnsrør til Ragnhild Johnsen. Amund Røe er på loftet i dag.»

- 31. oktober: «Har vært på saga i dag, saget leker. Er på loftet i dag og.»

- 1. november: «Jorunn er 6 år i dag. Er på loftet i dag. Amund har vært her 3 1/2 dag på snekering.»

- 2. november: «Bededag. Har levert telefonskjema til E A Gjeltten og betalt kr 50. Skal ha igjen kr 25 av E Østvang. Leverte og skjemaene på Bratthøa til registrering av andelene der.»

- 3. november: «Har tatt av siloene i dag og vært på Liheim med grøt.» (Barsel)

- 4. november: «Bestefar Holann er her i dag. Kaldt og skodde. Den nye plogen kostet kr 252.»

- 5. november: «Har med Østeberg, kjører møkk idag. Amund Røe er på snekring.»

- 6. november: «Slakter i dag. K Gransletten er med, har betalt ham 12 kr. Amund Røe har vært på loftet til det ble mørkt i dag. Klara Livoll er med.»

- 7. november: «Vært på fremre Moen og malte opp kjøttet i dag. Kaldt. Kirsti Nergård hjelper Anne.»

- 8. november: «Kjører møkk aust i Gjeltten, surt og kaldt.»

Slik går dagene. Amund har kontroll på folk og økonomi. Jeg har referert en lengre periode for å illustrere hvordan et dagligliv på en en gard i Nordøsterdalen kunne fortone seg i 1945. Alle hadde noe å bidra med, alle hadde sine forpliktelser. Snart går det mot jul og nytt år:

- 21. desember: «Har vært ned i Forlodslogen i dag etter 2 lass ved og juletre. Godt vær.»

- 22. desember: «På Tolga i dag.»

- 23. desember: «Har gjort i stand juletreet idag. Riktig fint julevær.»

- 24. desember: «Juleaften. Bestefar

Holann kom oppover i kvell. Stor stas med barna og julegavene.»

- 25. desember: «I dag har vi vært oppe tidlig. I kirken kl. 9 Jorunn, Gerd, Arnhild, jeg, bestefar Holann og bestemor her var i kirka. Anne, Aud og bestefar var hjemme. De hørte biskop Hille, fra Hamar. Mannskoret song i kirken. Pent julevær.»

- 26. desember: «Bare stille i dag, pent vær noe kaldt.»

- 27. desember: «Er på Tolga på siste herredstyremøte i dag. Det nye herredsstyre har møte etterpå og valgte ordfører. Bestefar Holann er her i dag, han driver med ved.»

- 28. desember: «Er ned i Forlotten etter 2 lass ved i dag. Bestefar Holann har hatt skyss. Kjørt 4 lass fra Forlotten.»

- 30. desember: «Kristian Bakke kom oppover i dag, han skal være noen dager. Har vært på Haugen på besøk i kvell Anne, Jorunn og jeg.»

- 31. desember: «Var øst i Vesleseteråsen etter 2 lass ved i dag. Kaldt.»

Kanskje denne lille innsikten kan få oss til å verdsette vår hverdag og våre liv på en annen måte? Mitt ringe ønske er at alle får mulighet til å bidra i sine medmenneskelige samfunn og ta vare på naturen som vi er så avhengige av. Stå opp mot alle gale ledere! La oss legge et bedre grunnlag for framtida. Godt nytt år!

Gerd, Aud, Jorunn og mor Anne med to turister på hytta i Kvannberget sommeren 1948

Hvilke spor vil du sette?

Kildesortering nytter!

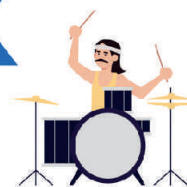
FIAS Tlf.: 62 49 48 00 • www.fias.no

TOLGA MUSIKK

JA VISST HAR VI MUSIKKFORRETNING OGSÅ!

Den eneste musikkhandel i dalføret mellom Mjøsregionen og Nidelva!

Korpsinstrumenter, tangentinstrumenter, tussefløyter, seljefløyter, munnharper, munnspill, noter, undervisningsmateriell, utstyr, anlegg for band og orkestre mm.! Salg av brukte vinylplater og CD.

SERVICE:

Vi er tilsluttet instrumentmakere og verksteder!

VELKOMMEN!

Godt synlig ved hovedveien!
Se våre åpningstider, f.o.m mandag t.o.m lørdag!

Tlf. 95096139

www.tolgamusikk.no

Tollefsa gjestegård

Gardsovernatting med sjølvhushold

Telefon: 911 45 958

e-post: tollefsa@vingelen.no - www.vingelen.com

"Skraphandlerbua"

AASHILD WESTGÅRD
2542 Vingelen · Tlf. 62 49 45 40

Nytt · Brukt · Antikk

Berg Stenvoll Begravelsesbyrå as

Vangrøftveien 298 - 2552 Dalsbygda

Org.nr.: 921 029 926

Innehaver: Jan Helge Berg Stenvoll

Døgnvakt:

Mobil: 917 02 910

Til tjeneste ved dødsfall og begravelse

Vingelen

Gravmonumenter AS

Tlf. 95249864

Tynset FOTO as
Fotografene Skjøttskift

PARKVEIEN 3, 2500 TYNSET, TLF. 62 48 00 22

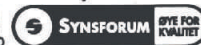
Tynset FOTO as
Fotografene Skjøttskift

PARKVEIEN 3, 2500 TYNSET, TLF. 62 48 00 22

Tynset OPTISKE as

Parkveien. 1 - 2500 Tynset - Tlf. 62 48 19 77

Røros Slakteri as

Tollef Bredals v. 4, 7374 Røros - Tlf. 72 40 65 80

TRANGVIK MASKIN DA

2540 TOLGA - TEL. 901 26 445 - 901 27 445

- Tomtegraving
- Vann/avløp
- Veibygging
- Grøfting

VINGELEN
ETB. 2001

EGGEN

GARDSYSTERI

Salg av egne oster
- salatost, kvitmuggost,
blåmuggost og gubb.

Vi leverer gavepakker etter ønske.

Kontakt oss på tlf 99 29 84 05 eller
e-post: post@eggenost.no

Ole Erik Engset
Rørlegger

2542 Vingelen
Telefon: 906 17 428 Telefaks: 624 94 144

Ole Erik Engset
Rørlegger

2542 Vingelen
Telefon: 906 17 428 Telefaks: 624 94 144

Jon Erik • Simen • Stein

915 41 483 905 50 556 911 75 520

ALT INNEN • Nybygg
• Grunnarbeid • Tilbygg
• Restaurering • Våtrom
Tlf.: 90 55 05 56

Parkveien 24, 2500 Tynset • E-post: simen.steigen@fjellnett.no

Jon Erik • Simen • Stein

915 41 483 905 50 556 911 75 520

ALT INNEN • Nybygg
• Grunnarbeid • Tilbygg
• Restaurering • Våtrom
Tlf.: 90 55 05 56

Parkveien 24, 2500 Tynset • E-post: simen.steigen@fjellnett.no

Dalsbygda-Vingelen

7. trinn i Vingelen og 7. trinn på Tolga kjørte cirka 35 kilometer til Trøanvollen i Dalsbygda. Da vi kom fram fikk vi kart og kompass av Dagrunn Urseth, som var med oss på turen, så tok vi kompasskurs fra Trøanvollen til Norderhogna.

Snøføka er Vingelen skoles bidrag til Tøllånøta. Her presenteres et utvalg elevtekster, samt bildeglimt fra aktiviteter i skolehverdagen.

Tekst: Ine Marie Dalseng, Agnes Jordet & Mali Aas

Vi tok en drikkepause da vi kom til nasjonalparken. Da vi kom opp i høyden ble det veldig tåkete, men kursen gikk videre mot Skihytta i Vingelen. Vi hadde vår første matpause ved en stor stein oppe i fjellet. Så gikk vi til Storbekkbua og hadde matpause nummer to. Da vi kom fram til Skihytta fikk vi sodd til middag, og vi kunne pakke ut soveposer og tingene våre. Så lekte vi «boksen går», «gi et lite vink» og «rødt lys». Etter hvert fikk vi besøk av noen foreldre, og så fikk vi dessert.

Etter det lekte vi mørkegjemsel og noen prøvde å bade, men det var mer gjørmesump enn badevann så det gikk ikke noe særlig. Neste dag spiste vi frokost og pakka bagen vår. Så gikk turen videre mot Kletten. Vi hadde en matpause oppå Kletten. Etter at vi hadde fått i oss mat gikk vi ned til Kvitstensgruva, der vi vassa og lekte. Så gikk vi ned til skolen igjen.

Dagrunn sammen med 7.trinnsjentene fra Vingelen, Ine Marie Dalseng, Agnes Jordet og Mali Aas. Vi var så heldige å få strålende vær på turen. Som nevnt tett skodde på starten den første dagen, men ellers strålende sol, vindstille og rett og slett shortsvær. Og det i Vinnilla i begynnelsen av september.

Under: Flokken samlet ved Storbekkbua. Vingelsingene er:

Dagrunn Urseth er et unikum. Hun er engasjert i mangt og mye, og blant annet brenner hun for å lære bort kunnskap om bruk av kart og kompass. Hun stiller opp på denne turen år etter år. I år var det skikkelig skodde på toppene den første dagen, så vi fikk virkelig oppleve at det er nyttig med kompasskurs å gå etter. Fra Norderhogna til Storbekkbua gikk elevene på rekke og rad og byttet på å gå først og holde kursen.

Bak (5 og 4 f.h.): Ine Marie Dalseng, Gaute Nygård. Foran (3-8 f.v.): Simon Teigen-Husa, Syver Nordstad, Ådne Motrøen, Mali Aas, Agnes Jordet, Jørgen G. Løkken.

Jørgen Gellein Løkken var en av dem som tok natta utendørs. Tenk å våkne av at sola steker i fjeset!

2.-4. trinn

Bak: Erik H. Carlsen, Henrik H. Gransletten, Viljar Dalseng og Aksel Storhaug-Eide. Esten Aasen, Nazira Teifel, Gunhild Aasheim og Domantas Strazdas.

T.h. - bak: Una B. Roe, Hanna Motrøen, Selma Tronslien og Amalie C. Moseng. Vitalii Teifel, Soline T. Aasgård, Julie H. Tobro og Nelli A. Onsrud.

Kirsti B. Nystuen, Mia Røe, Kristine G. Løkken, Anne Nordstad, Torjus Dalseng, Amund Aas og Mats Eggen.

Silje T. Rønningen, Ada B. Røe, Lars Lauritz T. Aasgård, August H. Gransletten, Solve G. Reppesgård. Linnea N. Sognelien, Marit G. Gransletten og Christopher C. Welin-Larsen.

Simon Motrøen, Evald A. Onsrud, Martin Aas, Asta Regine H. Wiggen og Alve G. Reppesgård.

5.-7. trinn

Nederst: Gaute Nygård, Ådne Motrøen, Jørgen G. Løkken, Simon Teigen-Husa. Syver Nordstad, Ine Marie Dalseng og Sverre H. Tobro. Mali Aas og Agnes Jordet.

Mellomtrinnet har jobbet med intervjusjangeren i norsktime den siste tiden. Jon Sagbakken, som jobber som journalist i Arbeidets Rett, kom på besøk en time og ga oss litt inspirasjon. Etterpå gikk vi sammen to og to for å lage spørsmål til den vi hadde valgt ut som vårt intervjuobjekt.

4 på Bunåva

Den siste dagen vi hadde elevbedrift var vi på Bunåva Kafé og intervjuet fire gjester. Vi spurte dem om dette:

1. Hva er favorittsangen din?
2. Har du noen hobbyer?
3. Hva er favorittmaten din?
4. Hva synes du om elevbedriften?
5. Hva synes du om den mulige nedleggelsen av Vingelen skoles mellomtrinn?
6. Hvordan trives du i Vingelen?

Thor-Arne Rosten

1. «Levva livet».
2. Åker, jakt og fiske.
3. Rakfisk av villfisk.
4. Kjempebra!
5. Tragisk! Håper det går bra!
6. Godt.

Kjell Gransletten

1. Ludvik van Beethoven.
2. Trim, foto og teater.
3. Lutefisk.
4. Veldig bra, og god mat.
5. Håpløst!
6. Veldig bra!!

Tekst & foto: Silje T. Rønningen, August H. Gransletten & Christopher C. Welin-Larsen

Grim Jardar Aasgård

1. Jeg synes «Skattetoget», med Hans Rotmo, er en veldig fin sang.
2. Jeg liker å lese og gå på tur.
3. Jeg synes skjørt med rømme, som Mariann har laga, er veldig godt.
4. Topp score, 10 av 10 poeng. Veldig god mat, flinke elever.
5. Tragisk. Skolen er limet i bygda.
6. Jeg trives godt her.

Kari Gjeltten

1. «Frid på jord».
2. Hund, maling, tegning og synging.
3. «Slaksirull», salat, saltkjøtt av gris og sau, flesk, risengrynssuppe, høytidsmat, potet og kålrot.
4. God mat, høflig og hyggelig betjening.
5. Uhørt, - skula er viktig for bygda!
6. Fin bygd, men jeg bor på Tolga.

Lars Lauritz Totlund Aasgård og Ådne Motrøen serverer desserten til Camilla Sjølie (med William) og Kirsti M. Troan.

Elevbedrift på Bunåva

Dyktige kokker og servitører. Her er det Mia Røe som får hjelp av Kikki med siste finish på dagens potetsuppe.

Opprydningen hører med. August Hauko Gransletten svinger oppvaskkosten.

Intervju med Kikki (Ann Kristin Bae Hilmarson),
lærer ved Vingelen skoles elevbedrift.

Tekst: Kirsti B. Nystuen & Lars Lauritz T. Aasgård

Når begynte du å jobbe ved skolen?

- I 2011.

Hva liker du best med jobben?

- Det er morsomt å være med elevene i lek og læring, og det er veldig artig å lage mat med elevene.

Hvordan foregår elevbedrift?

- Elevene får velge mellom flere yrker, og skolen lager avtaler med ulike bedrifter. Elevene må lage en skriftlig søknad med førsteonske og andreonske, også fordeles de i grupper etter det.

Elevene får være med å bestemme menyen på Bunåva. Alle som jobber der får være med å lage maten, servere og ikke minst; rydde og vaske opp igjen til slutt.

Hva lærer elevene av elevbedriften?

- De får nyttig erfaring fra fjøsjobb, ysteri, snekring, håndverk, veving, matlaging og servering.

Kafévertinne og gjester. Artig å få Vingelens tre Agnes-er samlet på ett og samme bilde! F.v.: A. Jordet, A. Røe og A. Rønning.

Intervju med ordføreren

Bjørnar Tollan Jordet bor på Tolga.
Han er ordfører i Tolga kommune.

Tekst: Agnes Jordet & Syver Nordstad

Hvorfor begynte du å jobbe som ordfører?

- Fordi folk valgte meg til å bli ordfører, og fordi jeg hadde lyst til det.

Hva liker du å gjøre på fritiden?

- Jeg liker å se på filmer, lese bøker og gå turer.

Hvis vennene dine kunne beskrive deg med tre ord, hvilke ord ville de brukt?

- Jeg tror de ville sagt at jeg prater mye, at jeg er morsom og at jeg er snill.

Hva liker du best å gjøre i jobben?

- Jeg liker best å besøke skoler og barnehager i kommunen.

Hva tenker du om å flytte mellomtrinnet i Vingelen over til Tolga?

- Jeg håper at vi ikke må flytte mellomtrinnet fra Vingelen til Tolga.

Hva jobbet du som før du ble ordfører?

- Da jobbet jeg som lærer, og jeg har jobbet i barnehage.

Hvor mange år har du vært ordfører?

- Jeg har vært ordfører i 5 år og har trivdes med det.

Hvilken jobb ville du hatt hvis du ikke var ordfører?

- Jeg ville vært arkitekt og designet hus og sånt.

Intervju med oppvekstsjefen

Reidun Joten bor på Tynset.
Hun er oppvekstsjef i Tolga kommune.

Tekst: Agnes Jordet & Syver Nordstad

Hvorfor begynte du å jobbe som oppvekstsjef?

- Fordi jeg er opptatt av at barn og unge i Tolga skal ha en bra oppvekst i Tolga kommune.

Hva liker du å gjøre på fritida?

- Jeg har to fuglehunder som jeg liker å gå på tur og jakte med.

Hvis vennene dine kunne beskrive deg med tre ord, hvilke ord ville de brukt?

- Jeg tror de ville sagt at jeg var aktiv, at jeg er litt smågæren og at jeg er snill.

Hva liker du best å gjøre i jobben?

- Jeg liker best å besøke skoler og barnehager i kommunen.

Hva tenker du om å flytte mellomtrinnet ved Vingelen skole til Tolga?

- Hvis vi hadde hatt nok penger så hadde det beste vært at alt hadde forblitt sånn som det er.

Hva jobbet du som før du ble oppvekstsjef?

- Jeg har jobbet som oppvekstsjef på Røros, rektor på Alvådal og som lærer.

Hvor mange år har du vært oppvekstsjef?

- Jeg har jobbet 8 år på Tolga og 4 år på Røros, så 12 år til sammen.

Hvilken jobb ville du hatt hvis du ikke var oppvekstsjef?

- Jeg kunne tenkt meg å være arkitekt eller jurist.

Intervju med Hans Erik Teigen.*bestepappa til Simon.***Tekst: Sverre H. Tobro & Simon Teigen-Husa****Når begynte du med treverk som en hobby?**

- Da jeg var 5 år gammel satt jeg foran peisen og spikka mye.

Hva er det gøyeste med treverk?

- At det er mye forskjellig treverk og da kan man velge innenfor mye om hvilken sort man skal bruke, og hvilken del av treet.

Hvor lang tid brukte du på å bygge garasjen din?

- Jeg brukte cirka to år. Det første året lagde jeg materialene og det andre året bygde jeg garasjen.

Hvor bor du og hvor har du bodd som liten?

- Da jeg var liten bodde jeg på Heggesåsen i Steinkjer. Nå bor jeg på Skjefte i Steinkjer.

Hvor gammel er du?

- Jeg er 69 år gammel. (Født i 1955.)

Hvordan var oppveksten din?

- Min oppvekst var ganske normal.

Hva utdannet du deg som?

- Jeg utdannet meg som ingeniør.

Hvilket år har du fått de beste minnene fra?

- Da jeg var 19 år hadde jeg det veldig bra. Da var jeg i fjellet og jaktet veldig mye.

Hadde du noen andre kjæledyr enn de du har i dag?

- Jeg hadde en jakthund som het Pan.

(Fakta: Pan er en gud fra gresk mytologi som ble assosiert med skogen og begjæret.)

Hva var favorittprogrammet ditt da du var ung?

- Jeg likte best komiske klipp, som var svart hvitt.

Intervju med noen veverker

I elevbedriften har vi fått være med på noen tirsdager i Vevstua. Der møtte vi flere veverker og vi intervjuet Johanne Nordstad, Ingeborg Jordet, Annbjørg Heitmann og Vigdis Aspelund.

Tekst: Mali Aas, Ada Bendos Røe & Anne Nordstad**Hvor tid tar det å gjøre klar veven?**

- Det kommer an på om det er en stor eller liten vev.

Hvor ofte er du i vevstua?

- En gang i uka, på tirsdager.

Hvorfor synes du det er gøy å veve?

- Det er gøy å lage ting og være sammen med andre.

Det er artig å få lære håndarbeid. Ada Bendos Røe og Mali Aas viser fram to av produktene sine.

Kristine Gellein Løkken er godt i gang med vevingen. Ved siden av seg har hun Solveig Rosten og Anne Nordstad.

Intervju med Erling Aas-Eng*Erling Aas-Eng er bonde på Telneset.***Hva er det beste med å være bonde?**

- Å bestemme over egen arbeidsdag, kunne jobbe med dyr og tett på naturen.

Hva er det verste med å være bonde?

- At du er på jobb 24-7. Kua kalver ofte midt på natta.

Hvor mange kuer har du og hva produserer du?

- Her på gården har vi i dag ca. 50 mjølkekyr, 60 kviger og kalver. I tillegg har vi 1200 dekar skog og 70 dekar korn.

Tekst: Jørgen Gellein Løkken**Synes du at bønder tjener nok sammenlignet med hvor mye de jobber?**

- Veldig mange bønder tjener lite i forhold til innsatsen, men bønder driver egen bedrift, så noen tjener også bra.

Hvorfor trenger Norge flere bønder?

- Norge trenger å produsere mer av den maten vi spiser sjøl i tilfelle kriser, og for å bidra til en verden som trenger mye mer mat fremover. Da må vi ha mange bønder som bruker all matjorda i Norge. I dag avfolkes mange jordbruksbygder, særlig i Nord-Norge.

Elevbedrift - Eggen Gardsysteri

Gjennom elevbedrift er elever hos Eggen Gardsysteri og hjelper til med arbeidet. Vi har pakket ost og lært hvordan man lager ost. Vi synes at det er fint at vi får sånne muligheter. Vi har tatt et intervju med sjefen på ysteriet, Lotte Iversen.

Tekst & foto: Kristine Gellein Løkken & Ine Marie Dalseng

Hvor lenge har du jobbet her?

- Hun har jobbet der i 10 år.

Hvorfor begynte du med det?

- Tok over garden, så da ville de også ta over ysteriet.

Hva synes du om at mellomtrinnet kanskje skal flyttes?

- Det er dumt.

Hva synes du om at mellomtrinnet kommer til Eggen?

- Det synes hun er veldig fint.

Hva er forskjellen på osten du selger?

- Både utseende og smak.

Hva er favorittosten din?

- Favorittosten til Lotte er Fjellblå.

Engasjerte elever i ysteriet.

*Silje Tobro
Rønningen, Agnes
Jordet, Lotte
læremester, Syver
Nordstad og Sverre
Hernes Tobro.*

Elevbedrift hos Jon Iver Jordet

Jon Iver er bonde i Vingelen.

Tekst & foto: Sølve G. Reppesgård & Torjus Dalseng

Hvordan ble du interessert i yrket?

- Gjennom å vokse opp på garden.

Hva synes du er gøy med yrket?

- Du blir aldri utlært. Det er veldig variert.

Hvorfor klippes sauen?

- For dyrevelferden. Ulla blir en stor ball.

Hvorfor må man sortere ulla?

- Fordi ulla brukes til forskjellige ting.

Hva synes du om elevbedrift?

- Bra tiltak. Elevene får mye erfaring.

Når tok du over gården?

- Tok over gården i 2007.

Kristine Gellein Løkken og Torjus Dalseng skriver ut merkelapper.

Intervju med Liv Bjørnstad

Liv har vært en «god hjelper» i kunst og håndverk.

Tekst: Marit G. Gransletten & Mia Røe

Hvilken utdanning har du?

Barnehagelærer.

Hva har du jobbet med?

- Jeg har jobbet i barnehage, som bonde, yster og på skolekontoret.

Hva liker du å gjøre på fritiden?

- Gå på ski, gå tur, strikke, jogge og liker å arbeide med grønnsaker og blomster.

Hvorfor ville du hjelpe oss?

Synes elevene er hyggelige og har jobbet i barnehagen så det er fint å komme tilbake.

Jordvollen

Jordvollen i Svartåsen har i 30 år vært skolens referanseområde. Her får elevene delta i det praktiske arbeidet med å holde området ved like, ved blant annet å slå gresset med ljå, hugge ved og klippe einer for å bygge på «einerhafella».

I forbindelse med mellomtrinnets elevbedrift denne høsten, har noen elever vært med på å restaurere løa på Jordvollen. I den anledning har elevene intervjuet Jakob Trøan og Tor Henrik Jordet som, sammen med Arve Trøan, var med som prosjektledere og fagkyndige læremestere underveis.

Restaurering. Utbedringer av taket pågår, og en ny stokk har kommet på plass nederst på løa. Mats hilser til fotografen. T.h.: Gutta krutt i aksjon når gulvet skal rives. Aksel, Torjus, Henrik, Erik, Ingvar Lars Lauritz og Domantas.

Amund Aas legger nye gulyplanker.

Intervju med Jakob Trøan

Jakob er en morsom fyr fra Vingelsåsen, som liker jakt, fiske og friluftsliv. Han er 57 år. Vi har intervjuet ham om restaurering av løer og interessen for jakt.

Tekst: Gaute Nygård & Adne Motrøen

Hvorfor liker du å restaurere løer?

- Det er viktig å ta vare på løer fordi det er en del av historien, og uten slått i utmarka ville det ikke vært gardsbruk. Det er søkt om og innvilget penger fra Kulturminnefondet og «Smil-midlene» til å sette i stand 50 løer de neste årene. De fleste som jobber med dette gjør det på dugnad, men noen blir også leid inn. Det er viktig at ungene lærer å ta vare på gamle løer og lignende.

Vi er enige i det, vi lærte mye da vi var med på å restaurere løa på Jordvollen i Svartåsen. Jakob forteller videre:

- Før var det over 400 løer i Vingelen, men mange ble flyttet hjem og brukt til andre ting. De fleste av løene er bygd av bjørk. Det er gjennom dette restaureringsprosjektet som nå er satt i gang blitt restaurert fire løer i år. To av løene rett nord for Gjera, ei løe i Fjellroa og ei på Jordvollen.

Hvorfor liker du jakt?

- Er oppvokst med jakt og liker spenningen.

Hvorfor liker du å guide jegere?

- Det er en del av jobben og liker å være ute.

Hva er favorittjakten din?

- Elgjakt med løs hund.

Har du noen morsomme jakthistorier?

- Det var et gammelt ektepar fra Amerika, som skulle ha guidet jakt. Vi startet med kaffe på Kaffestuggu på Røros. Etterpå skulle vi gå opp til Røros-kirka, de var så gamle og stive, så det tok «år og dag» å komme seg opp Kjerkgata. Da begynte jeg å ane uråd for de kommende jaktdagene... Dagen etter dro vi ut på jakt. Vi så en reinsflokk, og etter flere timer kom vi fram til flokken og krøp inntil den. Plutselig skøyt gubben i været med et uhell, og all reinen vart skremt og løp sin vei. Etter to dager så satt de og ventet i en time, da det kom en reinsflokk. Han siktet på simlene, men bukkene som han skulle ha kom en annen retning. Han var så stiv og stol at han klarte ikke å vri seg mot bukkene, så Jakob forteller at han måtte dra han i beina og stille inn gubben i riktig retning slik at han endelig kunne skyte en storbukk.

Intervju med Tor Henrik Jordet

Tor Henrik vokste opp i Vingelen, med et nysgjerrig blikk på gamle trehus. Han har gått landbruksskole og kurs for å lære hvordan man skal bruke verktøy. Øyvind (storebror) tok over garden, og Tor Henrik tok over Kvinnan Camping i 2013.

Tekst: Mats Eggen & Amund Aas

Hvilken utdanning har du?

-Jeg har gått på Vingelen skole i 7 år og Tolga ungdomsskole i 3 år. Jeg gikk også på videregående på Alvdal landbruksskole. Jeg studerte reiselivsledelse i Sogndal.

Hvilket arbeid gjorde du på løa?

- Det viktigste jeg gjorde var å bytte tømmer og «nåvsteiner».

Hvilken hobby har du?

- Jeg har mange hobbyer, for eksempel elsker jeg å fiske, spille musikk og fly i hangglider.

Hva synes du om forslaget fra kommunen om at mellomtrinnet kanskje skal flyttes til Tolga?

- Jeg synes også det er dumt at mellomtrinnet kanskje skal legges ned. Jeg synes det er bare tull og helt absurd at de skal legge ned en skole som er så fin.

Fellestur ~ Brattthøa

En av flere delegasjoner som gikk helt til topps. Foran f.v.: Anne Nordstad, Ine Marie Dalseng, Mia Røe, Julie T. Röhner og Nazira Teifel. Midten: Marit G. Gransletten, Emma N. Hunder, Eira Margrete T. Aasheim, Mali Aas (bak) og Silje T. Rønningen. På toppen: Kristine G. Løkken, Solve G. Reppegård, Linnea N. Sognelien (bak) og Agnes Jordet.

En sommerdag i Vingelen; både t-skjorte og lue er godt å ha. F.v.: Christopher C. Welin-Larsen, Syver Nordstad og Simon Teigen-Husa tar matpause i solen.

Fint med pause ved et bekkefar. Erik H. Carlsen, Viljar Dalseng, Leif Vingelen, Henrik H. Gransletten og Martin Aas.

Med god hjelp av «sherpaer» fra mellomtrinnet, kom jentene på 1. trinn smilende opp til varden. F.v.: Emma Nord Hunder, Julie Tolgensbakken Röhner og Eira Margrete Tangen Aasheim.

1.-4. trinn har hatt bygda og nærmiljøet som tema denne høsten. Vi har hatt mange innholdsrike uteskoledager, i tillegg til fine læringsøkter i klasserommet, gymsalen og på skolekjøkkenet. Vi har blant annet sett oss om i Vingelsgården og Røesgrenda, elevene har laget statistikk over innbyggere og husdyr og lært navnet på mange av gårdene.

Brit V. Ryen var med oss som guide i gammelskolen. T.h.: Simon Motrøen, Aksel Storhaug-Eide og Andrew Watson følger interessert med på det hun har å fortelle.

Skal vi få kjøtt må det slaktes. Esten Vingelen demonstrerer hvordan lungene fungerer - til stor fascinasjon fra forsamlingen.

Mattradisjoner holdes i hevd.

Tilbake på skolen ble det muligheter for å smake på både kjøttkaker, leverpostei og blodklubb, og elevene fikk steke sine egne blodpannekaker. T.v.: Eira M.T. Aasheim.

Spennende å få komme på besøk i Vevstua. Guttene flokker seg rundt Johanne Nordstad ved veven. F.v.: Esten Aasen, Atle Aasheim-Grue og Henrik Haukø Gransletten.

Blodpannekaker på menyen! Olav H. Tobro, Evald A. Onsrud, lærer Mari Trøan, Jule T. Rønner. T.h.: Atle Aa. Grue, Linnea N. Sognelien.

Vingelsgarden

1

Vetlnorsa

2

Jordet

3

Vingelsgaard/
Gardsjordet

Eriksa

4

Gammelskula

Stornorsa

5

Åkeren

Nordistuen

6

Usa

Nygarden

Haugen

7

Ousta

Gammelstu

8

Nystuen

Nyhusa

9

Trøa

Eggenstua

10

Sumundsjordet/
Prestegarden

Tollefsa

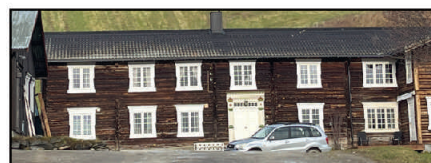
Røesgrenda

11

12

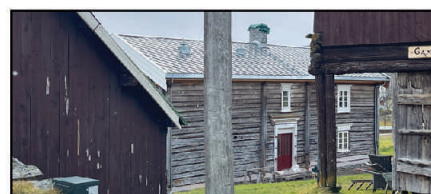
13

14

15

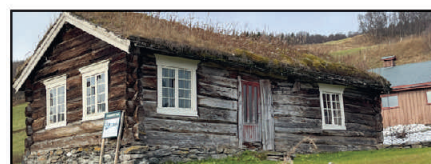
16

17

18

19

20

Tøllånøta på hyttebesøk i Sanna

«Lendet var bratt, stupande mot Gjeldalsfaret og Sandtjønna - som plassen fekk namn etter.»

Disse ordene er hentet fra bygdeboken for Vingelen og gir et godt bilde av stedet der de første driverne skulle bygge sin bopel.

Følger du Sandgjelen, fra Gjeldalsveien i retning av Kletten, vil du etter hvert oppdage noen hus på venstre side. Der ligger Sandtjerntroa eller Sanna, som vi sier i dagligtale - som en liten, bortgjemt herregård - mellom mektige bartrær og annen vegetasjon, som har funnet sin plass i det bratte lendet.

Tekst: Nina

Foto: privat/Nina

I 1840-årene bygde Ingeborg Pedersdotter Vangen og Erik Estensson Prestegård sitt bosted her, på ei lita trø under Markusvangen. Det var trange kår i det steile terrenget lengst nord i bygda, og de første brukerne hadde det vanskelig med å få endene til å møtes.

På begynnelsen av 1900-tallet ble det satt opp nye hus og gården ble drevet fram til omtrent 1970, da jord og skog ble solgt og tunet deretter benyttet som fritidseiendom. Leif og Solveig Ødegaard kjøpte eiendommen i 1974, og i dag er det sønnen, Lars Ole Ødegaard, og hans kone, Astrid Broch-Due, som står som eiere.

Lars og Astrid har tatt bygda til sine hjerter, og tunet huser sine folk i om lag 70 hyttedøgn i året. Sønnen, Halvard, er også en ivrig bruker av det yndete fritidsstedet, som fikk sin renessanse etter en større restaurering i årene 2014-2015. Datteren, Ingrid, har tilholdssted i England, men hun tar også turen hit når anledningen byr seg.

I det lille utkantstrøkets episenter - Trøan - kan man få en viss oversikt over hva hyttenaboene bedriver tiden med når de befinner seg i Vingelen. Dette

Tøllånøta-besøket ble derfor «booket» inn på det etter hvert så tradisjonsrike «lefseseminaret» som hvert annet år finner sted i Sanna.

*Ribbe og Bacon
nyter det gode
griseliv i Sanna.*

*Tømmervegger
og sofakos - et
moderne feriehus
med gammeldags
preg. Det er lett å
forstå at Astrid og
Lars er fornøyde
med tilværelsen
her.*

Årets lefseseminar

Da vi ankommer fritidsboligen møtes vi av fire vennepar fra Oslo-området, midt i mat- og smaksprøvepausen mellom første og andre takkebakstøkt. Hovedproduktet er flatbrød, etter Sigrun Rønnings oppskrift, - og årets nykommer, Vestlandslefse, sendes rundt i sirkelen. Den sosiale øktetten sitter nemlig plassert på stoler i en sirkel midt på gulvet i pausene, da alle bord og benker er opptatt av takker, kjevler, deiger, bakst og annet som hører den nevnte helgeaktiviteten til.

Vi nyankomne inviteres inn i sirkelen - følelsen av å komme inn i en sekt streifer oss i det vi entrer, - men vennegjengen er munter og snakkesalig og forteller ivrig om sin opprinnelse og bakgrunnen for disse sammenkomstene. Flere av dem er Astrids barndomsvenner fra tiden på 60-tallet, da de gikk sammen i en musikalsk barnehage i Asker. Siden har de holdt kontakten, og etter hvert har det også kommet ektefeller og andre til. Det fortelles at dersom noen i forsamlingen ikke har anledning til å delta på disse årlige sammenkomstene, så har de flere vennepar på «reservebenken» som gladelig inviteres inn i varmen!

Astrid ser i hytteboken og forklarer at det hele begynte i 2015, da et av parene i flokken inviterte til baksthelg og hyttekos ved sin residens på Dagali i Numedal. Året etter gikk turen til Sanna, og tradisjonen var dermed satt; annet hvert år i Sanna og på Dagali - kun med et lite «koronaavbrudd» da restriksjonene ikke tillot den slags sosiale aktiviteter. I 2016, det første året etter restaureringen i Sanna, stod også egenproduserte pølser på programmet. I 2018 hyret de inn en lokal mester i faget, Sigrun Rønning, som ga en grundig innføring i gamledagers bakerkunst. Alle oppskriftene baserer seg på omtrentlige mål og at bakeren har en viss formening om hva uttrykkene «en kopp», «litt» og «en slump» innebærer, samt at muntlige revideringer underveis, som: «...da må'n ha oppi litt mer finmjøl», må påregnes. Stekingen den gangen gikk for seg omtrent på denne måten: «Takka må stå på max! ...Hmmm, det æ visst mer strøm her enn i Kåka, sett a på 6, du.» Og sånn forløp dagen, i en bratt læringskurve for de tilreisende, - men både lemsa og flatbrødet herfra er det aller beste.

T.v.: Denne karen har investert i eget kjevle, betydelig større enn de tradisjonelle. Dette redskapet er perfekt tilpasset kraftige mannshender, for; man må kunne bruke kjevlet, uten å slå knokene i bordet, må vite!

Det kjevles og kjevles - f.v. Astrid, Nina, Elin og Ola. Her er hele folket i arbeid og alle bord i drift.

En munter gjeng samlet rundt takkene. Knut, Eva, Nina, Elin, Tor og Astrid (bak).

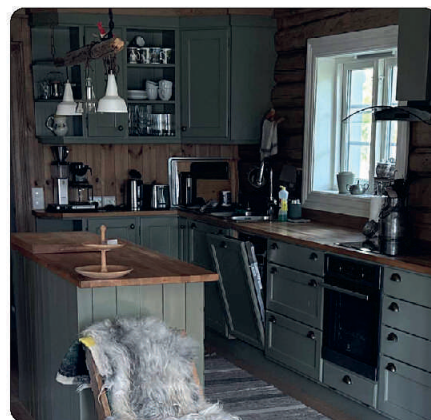
På programmet i år gjenstår potet-lompe, i tillegg til favoritten; Østerdals-lemse - slik vi i bygdelagene her kjenner den. Vi spør om produktene fordeles broderlig, og får som svar at her er det jobben som er poenget og at det både bakes og spises i høyt tempo. Etter hvert legges det til at dersom det skulle bli igjen et overskudd etter helgen, så fordeles dette mellom deltakerne ved hjemreise. En liten kjøttmeis titter inn på oss gjennom vinduet, og takker for serveringen. Det forklares at naturen og dyrelivet står hjertene nær her.

Vertskapet - Lars og Astrid

Astrid kommer, som nevnt, fra Asker, er utdannet sivilingeniør og har sitt fagfelt innen mikrobiologi og bioteknologi. Lars er født og oppvokst i Trondheim, han startet yrkeskarrieren som bussjåfør der og har valgt sitt levebrød innen transport. Begge setter de stor pris på naturen, og forteller at noe av det viktigste med valg av både hus og hytte var utsikten - at det må finnes noe vakkert å hvile øynene på. Deres steder, både i Bærum og i Vingelen, ligger sånn til at dyrelivet kan oppleves rett utenfor vinduet. Der kan elg og rådyr passere gjennom hagen og ekorn og fugler kan finne sin plass ved matfatet. Astrid forteller at hun har stor interesse for veving og plantefarging av garn, i tillegg til at de begge gjerne ferdes i skog og mark. Paret formidler at de føler seg godt mottatt i Vingelen, de har deltatt på arrangementer når det har passet seg sånn, og opplever at folk hilser og tar kontakt, både i skiløypene og ellers.

Sigrun Ronning.

Kjøkkeninnredning - , et velbrukt lite mesterverk, montert av Maren Hernes.

10 raske spørsmål, - med ikke fullt så raske svar:

Drømmeyrket som liten?

Lars: Det var vel noe innen transport. Var allerede fra barnsbein av interessert i kjøretøy og togbaner.

Astrid: Ville bli kunsthåndverker, men fant ut at det var en fordel med noe mer innbringende, så kunsten ble til hobby.

Drømmehuset?

- Vi har to hus, ett i Oslo og ett her, og begge går de for så vidt i kategorien "drømmehuset" - på hvert sitt vis. Vi er veldig fornøyd med de begge, og selv om bolighuset ligger i et betydelig mer sentralt strøk så kan vi også der oppleve utsikten og nærheten til naturen.

Favorittdyr?

- Vi er egentlig ikke dyremennesker i den forstand, så svaret må faktisk bli Kasi (nabohunden i Trøom) - og ekornene som vi kan kikke ut på gjennom kjøkkenvinduet.

Favoritt årstid?

- Sommer, lyder svaret fra begge.

Kjøtt eller fisk?

- Også her er paret samstemte; fisk, men er glad i kjøtt også..

Favorittdrikk?

Lars: Tja, GT.

(Gin & Tonic, red.anm.)

Astrid: Bare te...

Gulrot eller sjokolade?

Lars: Gulrot.

Astrid: Sjokolade.

Ski eller joggesko?

Lars: Ski.

Astrid: Joggesko.

Hav eller fjell?

Lars: Begge deler. (Her opplyses det om at karen seiler mye regatta o.l. når anledningen byr seg.)

Astrid: Fjell.

Favoritthobby?

Lars: Snekre

Astrid: I tillegg til kunsten, så er det veldig artig med løping og å holde seg i aktivitet.

Huset og restaureringen

Astrid og Lars tar oss med på en omvisning innendørs, de hadde egentlig aldri planer om en stor restaurering. Sommeren -14 hadde de et vennepar på besøk, som ønsket å beise huset, og i den forbindelse ble det oppdaget flere råtne stokker som måtte byttes ut. Prosjektet vokste på seg, og til slutt endte det med en komplett restaurering og oppgradering til et fullverdig, moderne bolighus, med fem soverom, to bad, elektrisk oppvarming – i tillegg til ildstedene med vedfyring – og et velutstyrt kjøkken. Huset har ti senger, i tillegg til to kortere for barn på det ene koyerommet i andre etasje. Der er det Maren Hernes som har vært snekkeren, og sengene er perfekt designet etter størrelsen på rommet.

Den opprinnelige tømmerkassen er beholdt, men de råtne stokkene er byttet ut, i tillegg til øverste delen av huset. Taket nede ble løftet og det ble lagt nye bjelker. Det viste seg at de færreste av husets hjørner holdt 90°, og veggene ble flyttet henholdsvis 8 og 25 centimeter for at huset skulle rettes opp. Det ble støpt betongplate og gravd dypere kjeller, men jordkjelleren er bevart og holder fortsatt 2,5-7° celsius.

Huset ble jekket opp og det ble lagt nytt gulv og nye sylstokker.

Gulv og tak på plass!

Før (t.h.) og nå (t.v.).

Frank Erik Holm og TynsetBygg stod i ledelsen for prosessen, og Lars forteller at prosjektet ble vel gjennomført uten videre problemer av noe slag. Ole Erik Engset har stått for rørleggingen, Gunnar Motrøen det elektriske anlegget og Maren Hernes har laget kjøkkeninnredningen og en del av inventaret. Lokal og stødig arbeidskraft, som hytteeierne er godt fornøyd med!

Av de største bygningsmessige forandringer innendørs var flyttingen av trappen opp til andreetasjen, samt flytting av peisen nede fra ett hjørne til et annet. Lars forteller at da han stilte spørsmålet om muligheten for å få flyttet ildstedet, stod snekkeren lenge og tenkte seg om, før han svarte at: «Jo, det skal nok kunne gå.» Det gikk, og veldig bra ble det også, bekrefter de to eierne. Nå finner man både utsikten og varmekilden i samme synsretning.

Tøllånøta takker for seg - og ber om å få tilsendt bilder fra restaureringsprosessen og tidligere lemsekurs, - før ferden går videre til nye oppdrag.

Astrid og Lars følger oss ut, og vi skjønner godt at det frister å bruke flerfoldige av årets døgn på denne vakre plassen.

Denne veggene er også bemerkelsesverdig, med sin lille, fascinerende utstilling av gammelt skiutstyr. Det fortelles at den etter hvert skal komplementeres med noen skøyter etter Astrid sin far.

Nytt og gammelt i skjønn forening.

Lars og Astrid ved inngangsdøren.

Blant interiørfavorittene er denne bokhyllen, som sønnen Halvard har designet og bygget - etter inspirasjon fra nettsiden "Cabin porn".

Kjøkken og spisestue.

Hilsen fra

Vingelen Bygdekvinnelag

Norges Bygdekvinnelag er en partipolitisk nøytral organisasjon, med formål om å arbeide for kvinner som føler tilknytning til primærnæringene og bygdemiljøet nasjonalt og internasjonalt. Laget skal arbeide for å ivareta bygdefolkets økonomiske, sosiale og kulturelle interesser, og hovedarbeidsområder er kultur, mat og miljø.

Tekst: Liv Bjørnstad

Foto: Liv Bjørnstad & Mari Trøan

Vingelen Bygdekvinnelag er et lokallag under Norges Bygdekvinnelag. Vi har pr. i dag 50 betalende medlemmer. Bygdekvinnelaget arrangerer medlemsmøter (temamøter), der vi tar opp aktuelle tema. Vi tar gjerne imot forslag til tema fra medlemmer og ikke-medlemmer. Det siste året har vi hatt tema som «Hvorfor bor vi i Vingelen, fordeler og ulemper med å bo i ei lita bygd» og «Vårt møte med Tolga, flyktninger forteller». Vi inviterte Ingrid Gardseth fra Dyrk mølle, som fortalte om hvorfor og hvordan de starta opp sin bedrift, og om ernæring og bruksområder for bygg. Hver vår har vi avleggerauksjon, der medlemmene har med seg planter som blir auksjonert bort. Vi arrangerer også kurs. I 2024 har vi hatt kurs i reparasjonsteknikker, traktorkurs for damer og «pøsjkurs».

Norges Bygdekvinnelag har et prosjektsomkalles NØYSOM. Gjennom det kan vi få midler til å arrangere møteplasser med praktiske kurs og aktiviteter - for barn, unge og voksne - som gjør det lettere å ta miljøvennlige og bærekraftige valg i hverdagen. Vi har fått kr 7000,- i støtte fra Nøysom, til blant annet kurs i reparasjonsteknikker. Vi planlegger flere kurs i reparasjon av klær og omsøm i 2025.

I tillegg til temamøter og kurs har bygdekvinnelaget vært medarrangører på flere arrangementer, som Verdens forbrukerdag i Vidarheim, Sara Oustkveld i Fjellheim og tirsdagskafé, i tillegg til at vi hjalp skolen med bygdafrkosten. Vi har også i samarbeid med Saniteten ansvaret for lørdagskafeen på Bunåva.

Alle er velkomne på våre møter, men som alle andre organisasjoner ønsker vi oss flere medlemmer! Medlemskontingenten er kr 700,- pr. år og kr 350,- (halv pris) for deg som er under 40 år. Du kan være med å påvirke hva vi skal engasjere oss i og hvilke tema/kurs vi skal ha. Kom å bli med på et møte da vel, så får du se hva vi holder på med!

Styret i bygdekvinnelaget

Ingrid Vingelsgaard
Tuva Rosten
Mariann Totlund
Eirin Presthagen Lien
Liv Bjørnstad (leder)

Det ble stor oppslutning på "pøsjkurset" med pølsemaker Pål Welin-Larsen (og kokk Espen Welin-Larsen). Her er "læreguttene" Kjell Gransletten og Ola Eggen i aksjon, under veiledning fra instruktøren.

Blandingens diskuteres. Stefan Nord, Kristoffer Spidsberg og Ronny Syben.

Hallvard Urset.

*Kjell Gransletten,
Anne Berit
Engbakken,
Kristoffer
Spidsberg, Ronny
Syben, Oda Lien,
Espen og Pål
Welin-Larsen.*

Glimt fra 4H

Gjennom året arrangerer 4H ulike aktiviteter som medlemmene kan delta på. Tøllånøta har svingt innom både kokkekamp og høstfest.

Tekst & foto: Nina

Kokkekamp

Tre lag var påmeldt til årets kokkekamp i 4H; Gutta krutt, Girlpower og Kokkekoker. Budsjettet var på kroner 300,- pr. lag, og da dagen opprant løp deltakerne på «Bua» for innkjøp av råvarer. På menyen stod Spaghetti Bolognese og Sjokoladefondant hos lag nr. 1, Biffsnadder med salat, og Brownies med hjemmelaget is, samt ferskpresset appelsinjuice, hos lag nr. 2 og Tikka Masala med nanbrød og sjokolademousse m/bringebærsaus hos lag nr. 3.

Med iver og entusiasme skred deltakerne til verket. Tidsrammen var på drøye to timer, så her gjaldt det å planlegge godt, samarbeide om oppgavene og være effektiv og strukturert i gjennomføringen. Deltakerne var i alderen fra 10 til 13 år, og det var mulighet for å motta veiledning fra voksne underveis dersom det var behov for det.

Dommerne var meget fornøyde med bevertningen og kunne trekke fram gode kvaliteter hos alle lagene.

*Dagens dommerpanel;
May-Britt Mitrovic og Mari Troan.*

Intervju med 4H-er Anne Nordstad

Hvor lenge har du vært med i 4H? - 1 år.

Hva er det beste med å være i 4H? - Få gjøre ting selv, som å lage mat og sånt. Får lov til å bake uten voksne.

Hva er årets 4H-prosjekt? - Baking, sammen med Kristine, Mia og Kirsti.

Favoritt hobby? - Tegne.

Favoritt dyr? - Hund.

Favoritt farge? - Rosa.

Favoritt mat? - Taco.

Favoritt dessert? - Sjokoladecake.

Over t.h.: Lars Lauritz T. Aasgård, Simon Teigen-Husa, Solve G. Reppesgård og Jørgen G. Løkken. Guttakrutt imponerte med å bruke eksakt kroner 300,- og de fikk skryt for godt samarbeid og smart tidsbruk. Spaghetten var laget fra bunnen av, og retten var serveringsklar til riktig tid.

T.h.: Underveis i prosessen delte dommerne ut litt ekstra ros til Girlpower for god planlegging, gode forberedelser, at de benyttet seg av kortreiste ingredienser - og hadde det rent og ryddig.

*Kirsti B. Nystuen, Anne Nordstad,
Kristine G. Løkken og Mia Røe.*

Sonja Nyaas, Astrid B. Nystuen, Synne Haugen og Agnes Jordet. Dommerne kommenterte at Kokkekoker fordelte oppgavene fint og hadde god struktur. Både nanbrød, bringebærsaus og krydderblanding til hovedretten var hjemmelaget. Betydelig bedre enn «posevariantene» som finnes i butikkhyllene, kunne dommerne henrykt bemerke.

Høstfest

Årets høstfest gikk av stabelen fredag 8. november, og hele 41 flotte barn og unge hadde i år fullført sine 4H-oppdrag. I februar i år ble plakettløpet endret fra å være et prosjektbasert løp over syv år, til å bli et mer fleksibelt, poengbasert 4H-løp. I beskrivelsen står det at man her kan samle poeng ved å gjennomføre 4H-oppdrag, delta på arrangementer, ta på seg verv eller ha en aktiv rolle i 4H. Medlemmene står dermed friere til å tilpasse 4H-året som man selv ønsker det, og man har for eksempel mulighet til å samle flere poeng ett år og færre det neste. Poengregistreringen foregår digitalt, og alle som fullfører et aktivt 4H-år får et årsmerke.

Nær samtlige av medlemmene møtte til festen, som bød på humor, sang og underholdning fra scenen, bevertning, quiz og loddtrekning. Selv om kravene til utstillinger denne gangen ikke var av samme art som tidligere, var det mange som viste fram noe av det de hadde holdt på med gjennom året, og en digital bildeframvisning ga glimt fra flere av årets aktiviteter.

Bak f.v.: Rasmus Ryen, Bjørnar T. Rønningen, Hans M. Troan, Theo Dolven, Torstein H. Troan, Petter M. Troan, Magne F. Nordistuen, Andreas Motroen, Iver Jordet, Ingeborg B. Nystuen, Sanne Svae, Smilla L. Mitrovic (bak), Lona G. Reppesgård (bak), Emilie Nygård, Anna Ryen, Stella Svae (bak) og Gunvor Motroen. Foran f.v.: Simon Teigen-Husa, Lars L.T. Aasgård, Silje T. Rønningen, Sonja Nyås, Synne Haugen, Marit G. Gransletten, Agnes Jordet, Kirsti B. Nystuen, Ada B. Røe, Kristine G. Løkken, Anne Nordstad, Astrid B. Nystuen, Amund Aas, Ine Marie Dalseng, Torjus Dalseng, Kari Marie Hammerås, Mali Aas, Solve G. Reppesgård, Jørgen G. Løkken, August H. Gransletten, Ådne Motroen, Gaute Nygård og Syver Nordstad.

Mali Aas og Ada B. Røe hadde gjort seg flid med sin imponerende og detaljerte utstilling, inspirert av bokserien «Kattekrigerne». Dette er en serie fantasybøker

for barn og ungdom, skrevet av ulike forfattere under pseudonymet "Erin Hunter". Foreløpig er det utgitt åtte serier med seks bøker i hver.

Mali og Ada.

Intervju med Ada B. Røe og Mali Aas

Hvor lenge har dere vært med i 4H?

- Ada: 2 år. Mali: 3 år.

Hva er det beste med å være med i 4H?

- Nesten alt. Lage ting og være med på aktiviteter.

Når begynte dere å lage ting til utstillingen?

- For et år siden, omtrent.

Hvordan kom dere på å lage denne utstillingen?

- Vi bare begynte å lage ting, også vokste det på seg... Det begynte en gang da Ada var på besøk hos Mali, også ville en av småbrødrene i huset røre det de holdt på med. Så for at ikke noe skulle bli ødelagt, laget like gjerne Malis far, Øyvind Aas, et lite kunstverksted til jentene i kjelleren.

Og der har dere laget og oppbevart alt dette?

- Vi har laget det når vi har vært på besøk hos hverandre. Det meste har vært i kjelleren hos Mali, men noe har vært i stua hos Ada også.

Har dere lest mange av «Kattekriger»-bøkene?

- Ada er på bok 4 i serie 4 og Mali på bok 2 i serie 6.

Favorittdyret deres? - Katt! *Favorittfarge?* - Gul.

Hva er yndlingshobbyene deres? - Lese og tegne.

En kattelandsby i papp og papir.

Imponerende verk av de unge kunstnerne.

Underholdning - "vi sitter på en usynlig benk." Syver Nordstad, August H. Gransletten, Ådne Motrøen og Gaute Nygård.

Under t.v.: Sunne prosjekter av søsknene Dalseng. Ine Marie har hatt om dyrking og Torjus om friluftsliv.

Under: Marit G. Gransletten sitt 4H-prosjekt har vært baking. Her er både bilder og ulike effekter for kakepynting tatt med i utstillingen.

4H-leir i Dalsbygda

Ekstotiske jungeldyr under årets innmarsj. Marit G. Gransletten, Ada B. Røe, Kirsti B. Nystuen og Kristine G. Løkken.

Volleyballturnering er fast innslag på 4H-leir!
F.v.: Marit G. Gransletten, Anne Nordstad, Kristine G. Løkken, Kirsti B. Nystuen, Ada B. Røe, Lars Lauritz T. Aasgård, Silje T. Rønningen og August H. Gransletten.

Artige aktiviteter! Ada B. Røe, Synne Haugen og August H. Gransletten.

Love, sjiraff og tiger. Stella og Sanne Svæe på flankene, Emilie Nygård i midten.

Surikat og sebra. Jørgen G. Løkken og Lars L.T. Aasgård.

Foto: Tom Gustavsen

Økologisk GårdsmjølK kommer utelukkende fra økologiske gårder i Røros-traktene.

Ønsker mer lokal økologisk mjølK fra Røros-traktene

Rørosmeieriet får all mjølK levert via Tines selskap - Norsk Melkeråvare.

Innen 2027 er målet 5 millioner liter lokal økologisk mjølK.

I 2023 ble det produsert ca 3,5 millioner liter lokal økologisk mjølK.

Lokal mjølK skaper lokale arbeidsplasser. Rørosmeieriet har vokst fra 4 til 52 ansatte siden oppstarten i 2001. Rørosmeieriets behov er ca 20 millioner økologisk mjølK i 2024.

Mer grovfôr gir ekstra betaling for økologisk melk

Rørosmeieriet gir merpris til lokale økomjølKprodusenter som reduserer kraftfôrbruk per liter produsert mjølK. Fra 2018 til 2023 ble kraftfôr-bruken redusert med ca. 12% i Røros-traktene.

Det gir unik mjølK til vår TjukkmjølK, GårdsmjølK og Skjørøst.

Nysgjerrig?

Kontakt oss gjerne om du er nysgjerrig på om økologisk drift kan være noe for deg og ditt mjølKbruk.

Gudmund Tronsmoen sitter i styret til Rørosmeieriet og er også vår rådgiver til primærprodusenter.

Gudmund nåes på tlf. 91 60 81 65 eller epost gtrons55@gmail.com

Redningsaksjon buer og løer -

Akt 2

Tekst: Jakob Trøan

Uten utmarksslåtten hadde det ikke vært mange garder i Vingelen. Opptil 70% av vinterforet ble henta fra fjell og utmark. På det meste sto det 90 buer til overnatting for slåttefolket, og 400 løer for å lagre høyet innen bygdas grenser. De fleste er råtna ned eller brukt til andre formål, men ennå har vi mange igjen som vitner om gamle dagers livberging.

I perioden 1984 – 1990 ble 9 buer

og 42 løer restaurert i regi av Vingelen skole- og kirkemuseum og Vingelen Utmarkslag med John Westgaard og Magnus Trøan som initiativtakere og bygdas æsjaktlag som utførende. Nå etter 40 år er det behov for en ny runde.

Høsten 2022 gjorde Jakob Trøan en tilstandsvurdering av løene og buene finansiert av «Villreinfjellet som verdiskaper». Med denne som grunnlag

ble det søkt om midler til istandsetting av 4 løer sommeren 2024. Og vi fikk 150 000 fra Kulturminnefondet, 100 000 fra SMIL, og Vingelen Utmarkslag hadde bevilga 50 000. Vi i denne sammenhengen er Vingelen kirke- og skolemuseum, Vingelen Utmarkslag og vi andre som synes det er viktig å ta vare på kulturarven vår. Med så bra finansiering var det bare å sette i gang.

Tommer må til. Her har vi barka både bjørk og furu til årets prosjekter. Fv. Arnstein Enget, Tor Arne Rosten, Jakob Trøan og Ole Østvang. Foto: Arve Trøan

Vi starta med Toløan nordafor Gjera. Litt prega sto de der med et par stokker nedi bakken og storskog på taket.

En grå dag først i juli bar det iverge norda Gjera.

Thor Arne Rosten og Tormod Haugen økse kjinner på en ny botnstokk i bjørk. Det er viktig å både bruke samme type materiale og så langt det er mulig de samme redskapene som da løene ble satt opp første gangen.

Etter en lang og bløt dag står løene forhåpentligvis en generasjon til. Fra venstre: Ole Østvang, Tormod Haugen, Tor Arne Rosten, Arve Trøan og Jakob Trøan. Fotograf Arnstein Enget som også var med.

Neste prosjekt var løa på Fjellrovollen. Den var på vei tilbake til moder jord. Hele nåva mot nord hadde sklidd ut. Løa var tidligere plukka ned og flytta fra Fjellroa opp på Fjellrovollen. Det sto ikke så mye bedre til med løa den gangen den ble flytta heller. Tormod forteller at løa hadde ristro (bjørkestranger som taktro), og at stranger med rotkrok fungerte som regnved.

I midten av juli var det en stor gjeng som hadde budd seg på det værste, og dro ut med 2 traktorer fra Persvollen.

Det måtte jeggas og løftes, lirkes og lures, og løa var på tur til å bekke flere ganger. Tormod Haugen, Arnstein Enget, Arne Olav Persvingelen og Arve Trøan.

Thor Arne Rosten med spettet og Torstein Haug Trøan klar til å forsyne med skruer og spiker.

Knut Persvingelen flekker det siste neverflaket vi trengte.

Nå ser det ut som løa står. Arve Trøan, Arnstein Enget, Arne Olav Persvingelen, Tormod Haugen, Jakob Trøan, Knut Persvingelen, Tor Arne Rosten og Torstein Haug Trøan. Foto: Grete Storhaug.

Den siste løa for året var løa på Jordvollen. Ettersom Jordvollen er Vingelen skoles uteskoleområde, så ble restaureringa gjort av elever og lærere ved Vingelsskola. Tor Henrik Jordet som er håndverker for Uthusprosjektet var bas for arbeidet. Det er viktig å lære håndverk og om kulturarven vår i praksis!

Neste år har vi planer om å sette istand flere løer og minst ei bu. Har dere ei bu eller løe på egen grunn, eller har lyst til å være med på Pleks så er det bare å ta kontakt med Arve Trøan, Grete Storhaug eller Jakob Trøan.

På taket klare til aksjon

Hele gjengen i aksjon med å rive gulv

Gaute Nygård, Ådne Motrøen, Mats Eggen, Amund Aas og rektor Leif Vingelen foran ferdigtekt løe en dag i oktober.

Gammelstua i Ousta

Haugianerkvinnen Sara Oust (1778-1822) vokste opp i Gammelstua på gården Ousta. Sara var leder for haugianerbevegelsen i Nord-Østerdal. Hun omtales som en av de mest kjente kvinnelige predikantene i Norge. I vår tid kan Sara beskrives som en foregangskvinne når det gjelder både samfunnsmessige- og kvinnepolitiske forhold.

Tekst og foto: Styret i Sara Oust venneforening

Jo Torgersen Vingel ble født rundt 1614, og Gammelstua kan ha blitt bygd i hans tid. Knut Amundsen Vingelen fra Erikslia kjøpte Ousta, og løste inn gården fra bygselen. Han var gift med Kirsti Estensdatter Moen (1727-1840) fra Fremmermoen. I 1829 ble datteren Ingrid (1807-1890) gift med Halvor Jonsen Vingelen (1799-1850) fra Tollefsa. Ekteparet fikk tre barn. Ingeborg (1836-1929), Jon (1840-1908) og Kirsti (1844-1875).

På mønsåsen i Gammelstua står det 1663 og 1837 samt initialene HIS IKD. 1663 kan være byggeåret. Den nye innredningen er fra 1837. Gammelstua er sannsynligvis bevart så godt som uendret. Den innvendige dekorasjonsmalingen er fra 1838.

Gammelstua er en Østerdalsstue. Dette er en spesiell bygningstype som det finnes forholdsvis mange i Vingelen. Per Hvamstad har skrevet to bøker om Østerdalsstuer.

Det gjelder «Østerdalsstuer. Lokal bygningstype med stor symbolverdi» og «Østerdalsstua. Lokal hustype med stor nasjonal verdi». Oustatunet er fredet.

Ousta skal ha vært det første samlingsstedet for haugianerne. Det er usikkert om Hauge var i Vingelen. Det kan verken bekreftes eller avkreftes. Men, det har vært en sterk muntlig tradisjon om at han var i bygda. Besøket er omtalt i bygdebøker og andre kilder. Hauge skriver om både Vingelen og kobbergruva i sin dagbok. Det er også en muntlig tradisjon om at han skal ha besøkt Alvdal og Kvikne.

I en av bygdebøkene fra Vingelen sies det at Hauge oppholdt seg i Ousta en gang han var på flukt. Det er mye som kan tyde på at Sara møtte Hans Nielsen Hauge på Oppdal i 1803. Hun gikk dit sammen med Esten Olsen Røe fra Stornorsen.

På mønsåsen i Gammelstua står det 1663 og 1837 samt initialene HIS og IKD

Over: Dekor vegg
Under: Dekor vindu

Temamøte i Fjellheim

Sara Oust venneforening arrangerte temamøte 23. oktober. Hovedtema "Samfunnsarven etter Hans Nielsen Hauge, Sara Oust og haugianerbevegelsen" med undertema "Bøndenes rolle og kvinnes betydning i haugianerbevegelsen".

Tekst: Sara Oust venneforening
Foto: Vigdis Vingelsgaard

Møtet startet med foredrag ved Trygve Riiser Gundersen. Han er en av Norges fremste kjennere når det gjelder Hans Nielsen Hauge og haugianerbevegelsen. Hans siste bok "Haugianerne. Enevelde og undergrunn" fikk strålende kritikker, og Riiser Gundersen mottok

Brageprisen. I etterkant av foredraget holdt stortingsrepresentant Per Olof Lundteigen et innlegg med tittelen "Bøndene og haugianerbevegelsen. Situasjonen i dagens landbruk - har vi noe å lære?" Han var medlem i den nasjonale hovedkomiteen i forbindelse med Haugejubileet i 2021.

Deretter fulgte en panelsamtale ledet

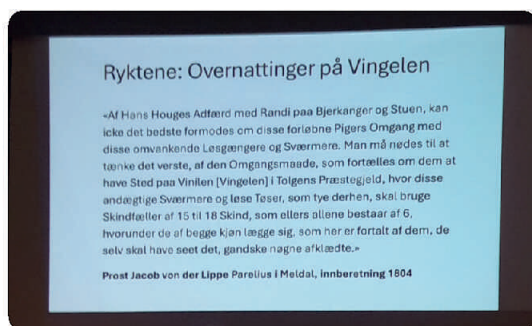
av Bersvend Salbu, kultursjef i Tynset kommune. Deltakerne var Marianne Lunåsmo, nestleder i Nrges Bonde- og Småbrukarlag, Marius Eggen, Eggen gardsysteri, Øistein Aasen, leder Vingelen Bondelag og "Årets unge bonde" i Norge 2019, Grim Jardar Aasgård, leder Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, samt Erling Aas- Eng, Rådhuset Vingelen.

T.v: Trygve Riiser Gundersen på talerstolen.

Over: Per Olaf Lundteigen i kjent posisjon, engasjert og rett på sak: "Bøndene skulle ha utfordra øvrigheta i mye, mye større grad enn det som har vært gjort de siste 37 år!"

Ryktene gikk den gangen også...

Alle aktørene på møtet: Fra venstre Øistein Aasen, Erling Aas-Eng, Marius Eggen, Grim Jardar Aasgård, Per Olaf Lundteigen, Trygve Riiser Gundersen, Marianne Lunåsmo og Bersvend Salbu.

Ingrid P. Røe Oust og Inger Karin Røe Ødegaard flankert av til venstre Bersvend Salbu og til høyre Trygve Riiser Gundersen og Per Olaf Lundteigen.

Vingelen museum 40 år

Vingelen kirke- og skolemuseum ble oppretta offisielt i 1975. Museumsbygget ble åpnet 12. august 1984. Her gjengis deler av dets "omtrentlige historie", som ble presentert på jubileumskvelden.

Tilblivelsen av museet

Det hele startet med at Eystein Vingelsgaard sendte ei henvendelse til Vingelen menighetsråd i 1967 om å få bruke en del av Gammelskola til å oppbevare gjenstander fra Trefoldighetskirka fra 1653. Det var meninga å samle inn gjenstander fra den gamle kirka og legge grunnlaget for et museum i bygda. Muséet fikk tildelt et klasserom i 2. etasje. Fra 1967 og fram til det konstituerende møtet for Vingelen Kirke- og skolemuseum 16. april 1975, hadde det blitt samlet inn mange gjenstander. På årsmøtet i 1979 ble planer for et brannsikkert museumsbygg drøftet, og 12. august 1984 ble det nye muséet offisielt åpnet med et stort arrangement.

Videre er historien delt inn etter hvem som har vært formann/leder, men det er viktig å si at hele styret og andre gode hjelpere har dratt lasset sammen.

1: Eystein Vingelsgaard (Formann 1975-1983)

«Museets far» – la grunnlaget.

Tok initiativ og knyttet kontakter (Fylket og Per Hvamstad)
Samlet inn gjenstander (fra gammeltkirka og skolesaker)
Mange baller i lufta:

Arbeidsnemder for det meste (Gamle ferdsselsveier – Fotosamling – Navnegransking)
Arbeidsnemnder for:

- Seterbruk og for høsting i skog, fjell og mark
- Sagbruket i bygda
- Jernblåstring
- Fangst, kjoer og rypesnorer
- Sang og musikk livet i bygda
- Dyregraver
- Roslia og Vingilsetra)

Bygging av nytt brannsikkert museum

2: Per Rønning (1983–1992)

Tekking av tak 26.06.83 (45 mann / 3 kvinner)

Fylle opp museet (Utstillinger, Prospektkort, Kalender, Konsert, Arrangement)

Omvisning sommer 1984 (juli); onsdager og søndager kl 12-16, Johanna Normo som omviser, kr.

Tøllånøta 56

Tekking av tak 26.06.83 (45 mann og 3 kvinner)

8,- i inngangspenger.

Offisiell åpning av nybygget 12. august 1984

Reddet 43 løer og 9 buer fra forfall (1987-89) – i samarbeid med Utmarkslaget (Elgjaktlaga som utførte vedlikeholdet)

Vigdis Vingelsgaard og Per Hvamstad var til svært god nytte som museumsfaglig hjelp for museet i mange år.

Bygdeboknemda lagt under Museet (1990)

Bygdebok bind 1 – slektshistoria (2006)

Bygdebok bind 2 – kulturbundet (2013)

Sæterboka (2018)

Stedsnavnboka (2023)

Driver nå med å digitalisere alle stedsnavn

Vingelen turistinfo (1991) – og her kommer Tor Magnus Hansen inn i bildet, som leder av Vingelen næringsselskap. Starter et «forretningssamarbeid» med Museet.

Gave fra nedlagte Vingelen fealslag og nedlagte Vingelen spelsau (1993) (... endelig noe å gjemme på kistebunnen)

3: Turid Vingill (1992-1995)

Turid var nok med «i ånden» både før og etter (gjennom far og søster)

Har i de fleste år hatt hånd om regnskap og budsjett
Har oversikt over historia til museet - og hvor ting er

4: Tormod Haugen (1996-1999)

Flytting av Eggenstua. Leder i byggekomiteen etter han var formann.

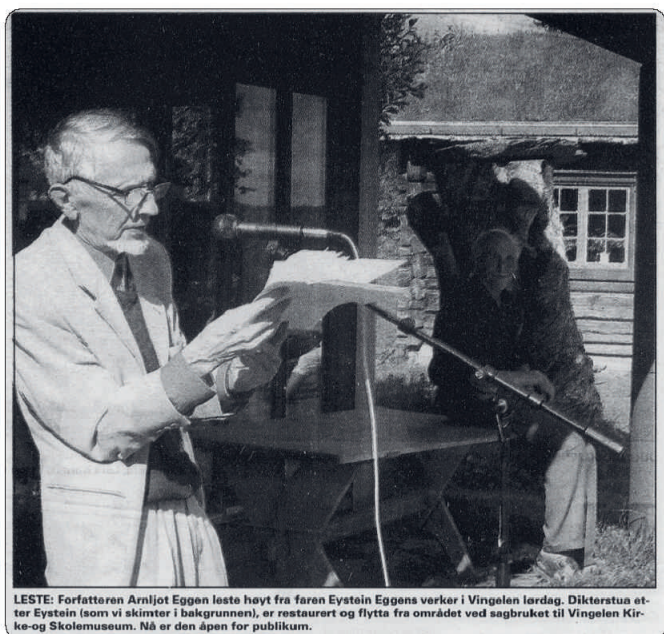
Tusenårsskiftet Museet ansvar for lysarrangement:

- 86 lyslykter i jordegga for å forme "1999".
- Diesel og bensin på sagflis i Vetlnorstubakkan formet som "2000" ble fyrte på kl. 24.00.

Rigging av lysarrangement ved tusenårsskiftet

5: Jostein Røe (2000-2001)

Åpning av Eggenstua 28.07.01

Flytting av skolesamlinga tilbake til Museet (2001) (Skolesamlinga har blitt flyttet utallige ganger mellom Museet og gammelskola gjennom årenes løp, alt etter type utstillinger og behov for rom)

6: Kirsti Jordet (2002-2013)

Avtale med N.Ø. museet ikke underskrevet (2003) Ikke lenger tilskudd, bare hjelp

Mange kreative påfunn (Pilgrimer, stier og gjeler, olsoksuppe, utgivelser av hefter og bygdebøker, Godbrød & Cognac, Statue som ble to)

Solrenningskonserter (og ulike selebriteter som Toralv Maurstad, Anne Marit Jakobsen, Paul Ottar Haga og Edvard Hoem)

Ulike teateroppsetninger (det var Kirsti som hadde ideen om Saraspelet), - men så kom Rolf Norsen og Kjell Gransletten på banen. De har holdt det gående med teateroppsetninger for Museet i mangfoldige år.)

Rolf Norsen og Kjell Gransletten

Teateroppsetninger i museet:

Saraspelet (2011, 2012, 2013)
Tvillingspelet (2013)
Ut sa presten (2017, 2018)
Ut sa bonden (2019, 2020)
Sannheta om Trefoldigheta (2021)
Spelet om MARIUS! (2023)
Kirkehistoria på 15 min. (2024)

Fra oppsetningene Saraspelet, Ut, sa presten og Spelet om Marius!

7: Grete Storhaug (2014)

Lørdagskonserter

Nygardsenget

Sara Oust-gravstøtta var gjenfunnet, og ble utstilt i museet

8: Bjørn Ivar Ryen (2015-2020)

Tilkoblet ulike nett (Kloakk-, Internett, IZettle)

Nytt påbygg (finansiering og realisering)

9: Turid igjen (2021)

Medlem i Anno (2021)

Registrering av gjenstander, lagt inn på digitalt museum.

10: Grete igjen (2022-)

Nye bord og benker / utescene

Pols i 100

Logo på vegg

Fire flotte damer foran den nye logoen på veggen. Logoen ble tegna og utforma i skifer av Arve Heitmann.

T.v: Fra byggingen i 1983

Under: Kåre Nytroen overleverer notesamlingen etter Jostein og Marius til leder Turid Vingill

CIRCLE K

TM

Ønsker du å kjøpe **ved**, eller finne ut hvor mye det koster å **rense** en dress?

Vi tilbyr tilkjørt **bjørkeved**.

Vårt moderne **vaskeri** på Tolga tilbyr vask og rens av alle former for tøy.

Innlevering og **uthenting** av tøy kan også gjøres ved vår avdeling på Os.

Tlf: 62 49 46 20

www.tosasvo.org

post@tosasvo.no

Jubileumsfest i muséet - 12. august 2024

12. august var det akkurat 40 år siden innvielsen av Vingelen Kirke- og Skolemuseum. Styret hadde sendt ut invitasjoner, og ca 40 personer møtte opp og fikk en trivelig kveld i muséet.

Tekst: Maria Rønningen Aasheim og Hanne
Foto: Maria Rønningen Aasheim

Sindre Hagen og Olav Korssjøen sto for de musikalske innslagene. Det ble servert skikkelig tradisjonsmat, mølske og skjorost og rømme, med spekemat attåt. Muséets historie ble gjennomgått med ord og bilder. I løpet av kvelden vanket det mye ros og gode ord, både til det nåværende styret og alle som har bidratt opp gjennom årene.

Blant flere som tok ordet var Per Hvamstad. Han overrakte praktverket "Fortids kunst i Norges bygder", der også gamle hus i Vingelen er omtalt.

Kultursjef i Tolga Henrietta Taube og ordfører Bjørnar Tollan Jordet på jubileumskveld i museet. Henrietta smaker på mølske for første gang, og hun liker det!

Vigdis Vingelsgaard tok utgangspunkt i hva hun trodde hennes far, Eystein, ville vært fornøyd med i muséet. Utstillinga om Sara Oust, haugianerkvinna. Påbygget med arkivrom og toaletter. At det er så stor aktivitet i muséet og at styret har valgt å bli med i Anno Musea i Nord - Østerdalen.

Stinn brakke i museet.

God stemning med musikk av Sindre Hagen og Olav Korssjøen.

Nydelig mat ble servert, både skjorost og rømme, spekemat, mølske, kake og kaffe. Og ørjel-brus!

Nord
20
21

Bohus

FOR DE TUSEN HJEM

Skap stemning på hytta

La deg bli inspirert av hvordan
du kan innrede ditt eget fristed

Vi samarbeider med
EVENTYRLIG OPPUSSING,
se noen av de flotte hytteprosjektene

ÅPENT 10-17 (10-15)

VI HAR UTKJØRING I HELE FJELLREGIONEN

Vi tar imot utenom åpningstid for
enkelpersoner eller små grupper.

Bohus
TYNSET

RIMELIG FRAKT!

Fjellregionens største møbelvarehus
3000 m² med møbler og interiør
Tlf.: 62 48 02 88 | www.bohus.no
marit.ronning@bohus.no

BYGGER'N

— VINGELEN —

Vingelen Innkjøpslag SA, 2542 Vingelen

Kom og stikk innom vår allsidige butikk,
vi har også en flott garnkrok!

Åpningstider: Man-fre 9 -16.30
Lørdag 9 - 13

Vi er lokalbanken for deg!

Med deg på laget bidrar
vi til lokale arbeidsplasser
og støtte til frivilligheten.

Telefon 62 49 61 00
www.tos.no

**Tolga-Os
Sparebank**

en LOKALBANK

Billedkavalkade Billedkavalkade Billedkavalkade

Vingelsdagen under Olsok: 4H arrangerte nok en gang volleyballturnering på Morabben.

Til høyre: Under vingelsdagen stilte representanter fra familiene Storbækken og Østigård alias STORGÅRD opp på volleyballturneringa. Treneren var

fornøyd med lagetts innsats og de endte på en solid 4.plass til tross for noe Vingels-partisk domming! Foto: Vilde Østigård

Jon Eggen hadde tatt med alpeluren og holdt en mini-konsert.

Denne ungdommelige gjengen ble konfirmert i forrige århundre (1966), - men er fortsatt så oppegående at vi treffes i Vingelen kirke- og skolemuseum under olsok i Tolga.

Årets treff var 22.07.24. Dette var de som hadde anledning til å treffes i år. Alltid trivelig, og skravla går med oppfriskning av siste års hendelser. Ingen husker hva som ble sagt i fjor, så da blir det mye nytt å høre.

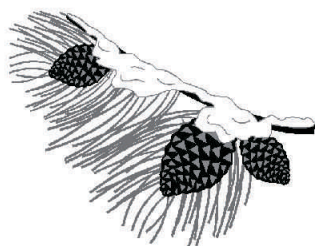
Billedkavalkade Billedkavalkade Billedkavalkade

Ørjelbygging i museet. Ingvar T. Aasgård får hjelp av Svein Gjeltten Bakken og Hilde G. Løkken. Foto: Mariann T.

Museet hadde omvisning med tablå v/Bjørn Ivar Ryen og Trond Gellein Løkken. Sistnevnte spilte flere morsomme roller underveis.

Gamle lopper blir til nye "smykker". Loppemarked er en god sak. Noen sitt rot og rask kan bli til andres skatt. Arne i Haugsengen ryddet på buret og fant blant annet et langt vevd band han ikke hadde bruk for. Slike band er blitt moderne som belter, og Marit Østvang og Randi Sollid Nordvang spleiset på bandet, delte det i to - og vips; to flotte belter på to flotte damer. Foto Mari Trøan.

Billedkavalkade Billedkavalkade Billedkavalkade

Over: Kuromper og andre stomper i fjøset på Aasgårdvollen.
Foto: Mariann Totlund

Over til høyre: Tre gode venner på Langsetra for å hente ku;
Amund Aas, Torjus Dalseng og Mats Eggen. Foto: Ingrid Linna

Til høyre: Dyreleir på Tron ungdomsenter. Fra venstre:
Hanna Motrøen, Amalie C. Moseng, Selma Tronslien og
Nelli Onsrud Andersen. Foto: Annabeth Motrøen.

Sanking i Båvola Beitelag Sommeren 2024 var 348 storfe på beite. Markus Heggstad Graven er ansatt på timebasis for tilsyn, i tillegg til at eierne har hver sine uker. Sankingen er godt organisert på to dager med 14 dagers mellomrom. Sosialt, hyggelig og effektivt. Her er gjengen samlet for matpause på Aas-Engvollen i Rysæteråsen.

Markus H. Graven, Esten Kleven (skjult), Linnea Narum Sognelien, Hans Motrøen Trøan, Ingunn Kleven, Marius Eggen, Torstein Storhaug, Stig Brevad Lien, Ole Oscar Kleven, Erling Aas-Eng og Ingunn Lovold (bak).

Billedkavalkade Billedkavalkade Billedkavalkade

Psykisk helseteam i kommunen markerte verdensdagen for psykisk helse med servering av vafles, saft og diverse materiell på Bunåva. Både etandes og annet til stor glede og entusiasme for skoleelever som kom innom.

Fra venstre; Heidi Øyen og Gerd Irene Lysgård serverte Aksel Storhaug-Eide, Ine Marie Dalseng, Esten Aasen, Simon Teigen-Husa og Syver Nordstad.

Under: Her testes sykkelsetetrekk som badehetter. F.v.: Aksel Storhaug-Eide, Esten Aasen, Syver Nordstad og Domantas Strazdas. Foto: Mari Troan.

Utdeling av 4-årsbok. Fra venstre: Ingvar G.T. Aasgård, Olav H. Tobro, Isak Aasen og Oscar H. Carlsen. Prest Simen Simensen.

Flere Tolgadamer hadde tatt turen til Vingelen. F.v.: Kari Gjeltén, Jenny Myhre, Vigdis Foros Sagbakken, Marie Bakken og Inger Johanne Rise.

Gunda Nystuen, Cecilie Hveding, Olov Hilmarsen, Agnes Rønning, Reidun Andersen, Britt Dølmo, Ann Kristin Haugli og Erna Marie Hagen

Over: Helge Granli, Leif Vingelen, Jon Iver Jordet og Embret Rønning.

Tirsdagskafé med elevbedriften på Vingelen skole ble godt besøkt i høst. Foto: Mari Troan.

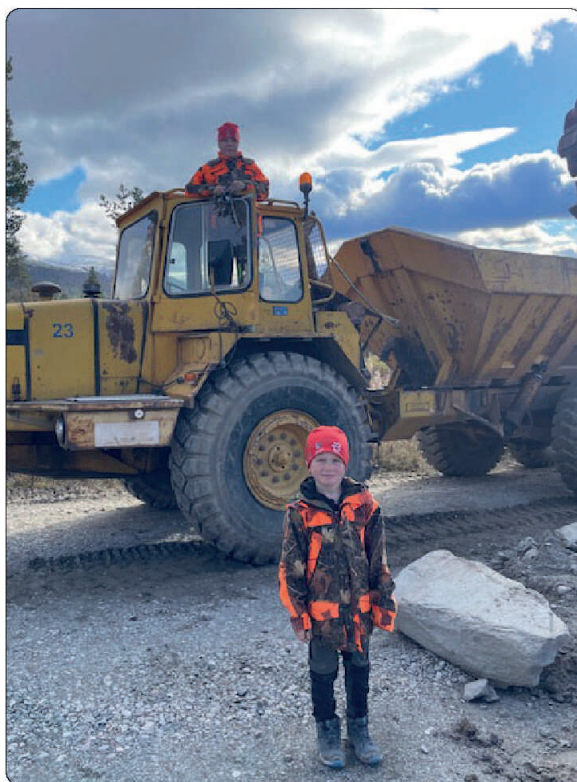

Billedkavalkade Billedkavalkade Billedkavalkade

Nyplukkede og nyrørte blåbær på brødskiva 17. juli. Foto: Åsulv G. Reppegård.

Arbeidskarer på Savalen. Bak står Ådne og foran Simon Motroen. Foto: Annabeth Motroen.

Venstre: Vingelsinger fyller opp fødestua. Fra venstre: Stine Kindølshaug og Svein Aasen, Mona Livoll og Lars Emil Enget, Inga Troan Sundt og Sondre Ninive Andersen med sine nye verdensborgere.

Poteta skal opp! Bilder fra potetåkern i Vingelsåsen har blitt en tradisjon i bladet. F.v.: Olav Hernes Tobro, Isak Aasen, Oscar Hilmarsen Carlsen og Ingvar Grimson Totlund Aasgård. Foto: Mariann Totlund.

Lang rekke med poteter og barn! Alle mann til arbeid!

Billedkavalkade Billedkavalkade Billedkavalkade

Bondelaget inviterte til lunsjmøte på Bunåva med foredrag av veterinære Marie Ramstad Nordmo og Snöa Nyx Fredlund. Det meldes om to positive damer som gladelig delte fra sin hverdag og erfaring. "Vi er heldige som har slike ressurser i bygda". De mener det er viktig å ha friske kalver og anbefaler å sette inn et støt for å forbedre kalvehelse. Snöa anbefalte å vaksinere kyrne mot diaré hos kalvene. Foto: Øistein Aasen.

Ole Oscar Kleven, Leif Vingelen, Ingunn Kleven og Jo Arild Haugen forsyner seg med vaffel-lunsj.

Noen fra tilhørerbenken.

Marie og Snöa.

En spasertur gjennom Vingelen sentrum en helt vanlig hverdag, kan plutselig by på uventede opplevelser. Som her; en impulsiv friluftskonsert ved grinda til barnehagen. Ada Bendos Røe og Kristine Gellein Løkken på hver sin kornett, mens barnehagelærer Renate Ryen er kombinert publikum og notestativ. Barnehageunger som kom under fotolinsa var også ivrige tilhørere. Foto: Mari Trøan.

TVFK på Grueturnering. Under: Jenter15 - Martine Røe, trener Lina Julnes, Henriette Eggen og Gunvor Motrøen. Foto: Annabeth Motrøen. T.h.: Jenter13 - Ine Marie Dalseng, Agnes Jordet og Astrid B. Nystuen. Foto: Nina

Billedkavalkade Billedkavalkade Billedkavalkade

Glimt fra Oktoberfesten i Fjellheim.

Foto: Guro Svae & Mari Trøan

I år var det igjen duket for Oktoberfest, etter flere års pause. Datoen ble satt tidlig i vår - siste lørdagen i oktober. Den lørdagen da vi stiller klokka en time tilbake. Perfekt med en time ekstra på slik en «happening», så kan hver og én velge om den brukes til lengre fest eller lengre søvn. Hesjedals Bælpumparlag, med Anders Tingstad som vår kontaktperson, tok på seg å komme og spille opp te' dans. Arrangementet ble koordinert med Bygdekvinnelaget, Museet og Bygdeungdomslaget, som i forkant arrangerte henholdsvis «pøsjkurs» og «polskurs». Pøsjkurset resulterte i at noen deretter igjen så seg i stand til å stappe egen pøse til hele «partyet», og polskurset resulterte i at enda flere lærte seg nettopp pols, og kunne svinge seg rundt på dansegulvet.

Så til sjølve festen. Vel 180 betalende gjester, i alderen 15 - 75 år! Så dette var en skikkelig generasjonsfest. I tillegg var det 10 musikere og 12 i komité på kvelden. Altså over 200 munner som skulle mettes, - det gled godt og var godt! Nydelig servering, svineknokke og vinnilswurst, surkål og potet, samt potetsuppe med focaccia. Bar med alle rettigheter bidro godt til det totale overskuddet, og hele kvelden var det bare blide og danseglade folk å se.

Bælpumparlaget skapte høy feststemning og det var fullt på dansegulvet, særlig under polsen. Vi har for øvrig aldri opplevd musikanter på rulleskøyter før, men det fikk vi nå - de la virkelig sin innsats i få å til en livat fest.

Fullsatt sal, det bugner av god mat, Arild Løvik på scenen - kvelden er godt i gang!

Tradisjonell dans, med moderne trinn, til musikk av Anders Tingstad - 1 av kveldens 15 musikanter i "Hesjedals belgpumparlag".

Å dra på generasjonfest i Fjellheim er som et Kinderegg - tre i en! For din egen del får du deg en trivelig og moro kveld. Så bidrar du med din alder - og jo eldre du er, jo mer bidrar du! Og på toppen så støtter du en god sak! Tenk, nå ble det kr 80 000,- i overskudd til Fjellheim.

F.v.: Eiril Estensgård, Hans M. Trøan, Gøril Estensgård, Hallvard Vingelsgaard, Sara Sivertsen Sundberg, Rasmus Ryen, Emma Broen, Magne F. Nordistuen, Marit S. Nordvang og Jon Storhaug-Eide

Drikkestasjon - Kjell Steinar Haugli og Arve Trøan.

"Hurtigbaren" - Terje Sundt og Erlend Andersen.

Billedkavalkade Billedkavalkade Billedkavalkade

Fra Landbrukets dag på Tynset.

*Kalvemønstring.
Til venstre: Soline
T. Aasgård.
Foto: Mariann
Totlund*

*Til høyre: Soline,
Grim Jardar
Aasgård og Julie
H. Tobro.
Foto: Nina.*

*Artig å få ri på hest. Til høyre:
Linnea N. Sognelien Til venstre
Selma Tronslien på hesteryggen.
Foto: Nina*

**Under: Fra "Hallowenn"
i Fjellheim. Arrangement
av FAU, åpent for alle på
Halloween.**

*Her er Aksel Storhaug-Eide,
Oscar Hilmarsen Carlsen og
Simon Motrøen på vei inn.
Begge foto: Annabeth Motrøen*

*Flere kostymekledde, navn er litt vanskelig å si... Noen kan identifiseres
så vi gjetter på Ingvar og Soline T. Aasgård, Simon Motrøen, Julie H.
Tobro, Una B. Røe, Hanna Motrøen, Nelli A. Onsrud og Selma Tronslien.*

*En varm og god jul
ønskes alle våre kunder*

Tynset: Elvegata 6, 2500 Tynset • Os: Håmmålsfjellveien 33, 2550 Os
Telefon: 62 48 01 40 • E-post: firmapost@osta-elektro.no
www.osta-elektro.no

ØSTA Elektro_{as}
- god service uansett

Ønsker du rimeligere strøm?

Om du eier huset du bor i kan du bli andelseier. Som andelseier mottar du kjøpeutbytte og betaler mindre for strømmen.

Ta kontakt for å bli andelseier, gjerne på e-post:
kraftlag@nok.no.

NØK kraftlag - bli med på laget !
www.nok.no / T 62 70 07 00

Velkommen til Bunåva kafé i Vingelen!

Vinterstid er det kaffe og vaffelsalg
onsdager kl 11-14 og lørdager kl 11-15.
(Kaféen er åpen hver dag om sommeren).

BYGGSERVICE N.Ø.

Tlf 62 48 37 30 - Tynset

**Vi kaster ikke
bort tiden din...**

Tomtegata 7

2500 Tynset

62471600

TOOLS

www.tools.no

VIANOR®

Vianor Tynset AS
Elvegata 8, 2500 Tynset

Tlf: 62 48 06 77

DITT BIL/DEKKVERKSTED

www.vianor.no

VIANOR ØNSKER DEG EN TRYGG REISE!

Når du trenger **ELEKTRIKER**

Våre elektrikere har bred kompetanse
og dekker alle tjenester du har be-
hov for i en privat installasjon.

Vi utfører alt fra å montere
stikkontakter, datapunkt
og skifte sikringsskap,
til å installere energieffektive
og avanserte styringssystemer
for styring av lys og varme.

**Vår kompetanse
– din sikkerhet.**

regjeringens tilsluttet

ELTRON
– et selskap i VINTERVOLL-GRUPPEN

Tlf: 62 48 23 00
www.eltron.no
firmapost(a)eltron.no

Vi leverer og
utfører alt
innen:
Maling
Fliser
Gulv
Gulvsliping

Tynset Farve og Interiør AS

Flügger farve

Tomtegt. 1, 2500 Tynset
Tlf: 62484305

www.fluegger.com

Minneplakett Esten Trøen

Kirk Troen og hans kone Linda besøkte Vingelen for første gang i 2022, på grunn av deres lidenskap og interesse for familiens historie og aner. De var ivrige etter å møte folk i Vingelen og håpet på at de kunne finne noen av familien Trøen og lære mer om Esten Knutsen Trøens liv i Vingelen-samfunnet, skriver Kirk Troen i introduksjonsheftet som ble utdelt i forkant av plakett-seremonien 24. juli. Da Kirk og Linda var her for to år siden, ble det arrangert ei slektssamling i museet. Ut fra de som møtte opp der, ble det invitert ca 30 personer til plakettavdukinga i kirka og middag i Fjellheim etterpå.

Tekst: Kirk Elroy Troen og Hanne

Foto: Hege, Hanne

Esten Knutsen Trøen (1823-1897) var et fremtredende medlem av fellesskapet/menigheten og bidro der det var behov for hjelp.

Esten Knutsen Trøen var ansvarlig for sjenerøst å donere sin jord slik at denne kirken kunne bygges. Før 1880 var det en liten stavkirke i Vingelen. Den norske regjeringen innførte en lov som sa at alle kirker skal kunne holde en tredjedel av menigheten, den lille stavkirken oppfylte ikke dette kravet. På den tiden var det ikke tomt for å bygge en større kirke. Esten Knutsen Trøens generøse donasjon av sin jord sørget for at loven ble overholdt, og at samfunnet ville ha en vakker kirke å tilbe og møtes i.

Esten, som leder av byggekomiteen, aksjonerte for at kirken skulle bygges mot Nord-Sør, og bli det ikoniske landemerket for Vingelen som det er i dag.

Det er på grunn av hans raushet, engasjement for Vingelen-samfunnet og hans virkningsfulle bidrag, at vi følte at det burde være en viss anerkjennelse og dedikasjon for å hedre ham. Vi følte at det var viktig å registrere denne delen av Vingelens rike historie og å hedre vår oldefar med denne plaketten som ble avduket i dag.

Det er faktisk to plaketter, en større versjon og en mindre versjon; en skal vises i kirken og vi håper at den andre kan vises i det lokale museet.

Under, f.v: Vidar Westgard, Esten Olav Nytrøen og Kirk Elroy Troen

Vingelen sanitetsforening

Lederen beklager at det ikke ble noen vanlige medlemsmøter i høsthalvåret. Tida flyr og leder med Kristin har brukt en god del tid til å skrive søknader for å samle inn penger til en ny minibuss i kommunen. Dessverre har alt arbeid ikke gitt noe uttelling i hard valuta, altså penger. Vi fikk avslag. Styret har i siste styremøte flytta noe av planlagte aktiviteter over på det nye året. Som leder har jeg særlig dårlig samvittighet overfor Ung Sanitet og vi håper å komme tilbake sterkere der. På nasjonalt nivå har Saniteten vært frampå og aktiv

når det gjelder kvinnehelse og vold mot kvinner.

Pga utsolgte håndklær ble det ikke delt ut håndklær til ett- og toåringer, som planlagt. Sekretariatet har bestilt nye, så også det har vi til gode på det nye året.

Utenom mangel på vanlige styremøter har det vært aktiviteter på andre arenaer. Saniteten har blitt mer synlig som samfunnsaktor. Dvs. har blitt forespurt om å være med på flere møter og aktiviteter. Vi lever i en brytningstid, mye er i spill, og her i kommunen skjer

det mye foroverlent og positivt arbeid. Det er bra at vi kan være en positiv bidragsyter til det som foregår.

Slik samfunnet utvikler seg, blir nok ikke saniteten arbeidsledig med det første. Det er temaer nok som kunne blitt tatt opp.

God og fredelig juletid til alle. Lia.

Hei!

Jeg er blir kalt "Helsebussen". I 24 år har jeg kjørt bygda rundt med både ung og gammel. Nå trenger de meg blant annet to ganger for uka for å kjøre gamlingene fra Vingelen åt Tolgen. Det er kjekt vet du å komme seg ut og møte folket på «Dagtilbudet». Men så er det da at jeg også er blitt både gammel, skropelig og utslitt. Ca en gang i måneden er jeg en tur innom et verksted for å erstatte noen deler. Det trengs sårt en oppfølger. Men det var det med pengene. Gode hjelpere har forsøkt å sende søknader til de som deler ut, men dessverre fikk de avslag.

Det kom meg for øre at folk vil gi penger, men ikke finn att konto eller vippsnummer. Så vil du støtte de gode hjelpere (eldrerådet, frivilligsentralen, helselaget og saniteten), så kan du sende penger til:

Sanitetsforening konto: 1885 20 59784, vipps 555075, merk med bil.
Helselaget konto: 1885 19 37710, vipps 737359, merk med bil.

På forhånd tusen takk. Jeg ser fram til å bli pensjonist jeg og.

Forresten - dama på bildet er Oddveig Lunheim Krogh, som sammen med Bente Guri Aasheim er ekspert i å håndtere en gammel og skropelig bil.

Kortvise

I ei kasse på boksamlinga på Bunåva dukket det opp ei håndskrevet avis for framhaldsskola 1940 - 44, Fjellrosa. Elevene var redaktør etter tur. Dette var jo under krigen, og det kan av og til merkes på tekstene. Denne teksten handler om kortbruk, dog i en litt annen sammenheng enn nå for tida. Arne Gransletten var redaktør.

Kvar gang eg må på bua sporta
så må eg ha med meg dessa korta.
Eg får snart ikkje kjøpt ein lort,
viss eg har gløymt å ta med meg kort.

Ja, kort på mjølka og kort på fløten,
og kort på gryna du skal ha i grøten.
Og kort for "surrogatkaffe" og te,
og kort for råbjørk og råttan ved.

Kort for ulla kjerringan spinn på rokken,
og kort for klea me ska ha på kroppen.
På bryggerap me har fått kort,
på tobakk kallan kom til kort.

Så kommer rådet med grønnsakkort,
tråna sild og lutfiskkort.
Og kort på støvler og bondesmør,
du trur eg vrovler, men bare spør.

Og brennvinskquota ho æ itt stor,
så alle fyllfanter syng i kor:
5 flasker til jul av den beste sorten,
eller me stormar polet og tar hele lorten!

På halvsålingslær me iblant anvisninger får,
men på anvisninger me ikkje lenge går.
Så sårt ein lærlapp me kunne trenge,
men, stakkar, da fær me no vel vente lenge.

Siste skrik er no papirklær,
så den gamle sorten litt kvile fær.
Men en må passe på og ikkje bløte seg,
for du risikerer at de faller av deg.

Kort på parafin me fekk no her,
sa "sneppryssen" slapp unna alt det der.
Og blir nå kvota mindre enda
då ute og inne det blir blenda.

Ja, kort og godt, det er nok om korta,
men eg blir gær'n av de mange sorta.
Viss dom itte slutte nedi der,
så blir det kortslutning oppi her!

Ringenes historie - del to

I forrige nummer av Tøllånøta skrev jeg om forlovelsesringene til Kjell og meg. Disse ringene, som jeg etter et lite lån hadde plassert i skapet igjen, har igjen fått nytt liv. Og gjett om jeg ble tatt på senga, jeg skal fortelle:

Tekst og foto: Grete

Første søndagen i Olsok-uka i sommer var det setermesse på Tollefsvollen i Svartåsen. Magnus, et av mine barnebarn, skulle døpes denne dagen. Det samme skulle Sander, barnebarnet til min lillebror Rune. Altså to tremenninger. Dagen opprant med strålende vær. Jeg hadde installert meg på hytta og koste meg med frokost på verandaen i sola. Syntes det var stas å ikle meg bunaden på hytta, jeg hadde til og med lauset meg i Storhaugdammen kvelden før.

Dåpsfølge på vei til setermesse.

Etter hvert kom dåpsfølget, de også i finstasen. Mangle bare å få på Magnus dåpskjolen. Sammen gikk vi ut på Tollefsvollen. Da organisten hadde glemt notene sine framme i bygda, og måtte kjøre for å hente dem, ble kirkekaffen flyttet til før messen. Det gjorde slett ingen ting, folket koste seg i sola. Messen gikk sin gang med Stig Johnsbråten som prest. Barna ble båret til dåpen og vist fram til menigheten.

Så, da messen gikk mot slutten, sa presten at det var en liten hemmelighet han skulle fortelle. Menigheten ventet spent, og presten sa navnet til Torill og Marius. Jeg tenkte at han også skulle si navnet på foreldrene til Sander, det andre dåpsbarnet. Men nei, det gjorde han ikke. Og da han så sa noe om giftemål, fikk jeg meg en ordentlig overraskelse. Jeg hadde overhodet ikke tenkt tanken. Ingvild, min yngste datter, skulle være forlover til Torill og visste derfor om dette. Ho satt spent og fulgte med på min reaksjon. I følge henne gapte jeg mer enn bestemor gjør når ho sitter i stolen sin og sover.

Vielsen gikk sin gang, det ble en fin seanse i finværet. Så ble jeg fortalt at Ingvild hadde vært i skapet og hentet ringene. Det var forlovelsesringene til Kjell og meg som ble satt på i Svartåsen denne dagen. Jeg fikk også fortalt at

Marius, som er Sunnmøring, syntes han hadde bygd så dyrt hus at han ikke så seg råd til å kjøpe ringe. Da jeg etter hvert fikk summet meg, tenkte jeg at ringene kunne være min bryllupsgave til brudeparet. Jeg nevnte på at de måtte endre skriften inne i ringene. Det står jo «Din Grete» i Marius sin og «Din Kjell» i Torill sin. Men Torill mente at Marius var så glad i svigermor slik at det ikke var nødvendig.

Da får ringene flere hemmeligheter å bære på, helst flest av de positive. Bilde av vielsen finner dere lenger bak i bladet.

Skal lure på om Torill tenker mest på dåp eller bryllup? Iver (søskenbarn) bar for øvrig Magnus til dåpen, Eline følger med.

ØkoRåd

Vekstra Nord-Øst

Vår kunnskap - dine muligheter

Godkjent regnskapsselskap tlf: 62 79 06 00 nord-ost@okoraad.no

Avisreportasjer fra Vingelen, funnet på Nasjonalbiblioteket

Fra Anne Berit Nordvang: I Nasjonalbiblioteket finnes mange skatter. Her har jeg funnet en del morsomme klipp om Vingelen, utrolig hva det ble skrevet om.

Arbeidets Rett 21.12.1917

Det gikk galt!

Det fortelles at ei mand ved Vingelen forleden skulde kjøre 5 melsækker til sæteren sin for at undgaa rationering og tælling og slikt noe. Men uheldigvis var Nemesis ute – manden brak benet og blev saaledes robet i sit forehavende.

Arbeidets Rett 27.05.1927

«Kjærligheta i Vingelen»

Østerdølen skriver: I fjor uttalte en Vingelsmann frykt for at kjærligheten holdt på å dø ut i bygden. Det har imidlertid i år vist seg at kjærligheten i Vingelen er meget levende. Tross den kalde våren er det i år inngått 11 forlovelser i bygden!

Arbeidets Rett 09.08.1927

Stupte død om under slåttearbeidet.

Småbruker Håkon Løkken i Vingelen gikk fredag morgen ute på jorden og slo. Plutselig stupte han overende. En mann som kom til stedet ganske straks, fant Håkon Løkken liggende død. Han led i fjor av åreforkalkning på hjernen og døde nu av hjerne slag. I yngre år drev Løkken adskillig med anleggsarbeide på jernbanen. Senere har han drevet sitt bruk i Vingelen. Han skildres av sine naboer som en mann der efterlater sig et gode minne skriver Østlendingen.

Arbeidets Rett 27.01.1928

En kostbar sparesans. En ung mann i Vingelen har forsøkt sig på å frankere et brev med et brukt 20-øres frimerke. Brevet, som blev funnet i postkassen ved Vingelen poståpneri, har gitt anledning til at vedkommende sparemann er forelagt en bot meddeler Østlendingen. Da det i sakens anledning blev henstillet til ham å forklare sig om hvordan han kunde finne på å bruke et gammelt frimerke, sa han: «Jeg syntes klsiteret på frimerket var så godt at det burde brukes en gang til !»

Arbeidets Rett 27.04.1928

Ungdomslaget Nybrott arrangerte sist helg en husflidsutstilling for bygden. Det var ingen premiering, utstillingen arrangertes for å øke interesse for husfliden. Tilslutningen var god. Sørlig interesse vakte ei stabburslås laget av Esten Nordvang, en mann på 77 år. Låset blir antakelig kjøpt til Vingelen Kirke

Arbeidets Rett 13.11.1928

Lensmannsosten fra Tolga. Ivar Sæter skriver bl a i Østlendingen: Nu er der heldigvis sikkert mange husfruer (smørkjerringer) i Østerdalen, som kan lage god gammelost; men ikke kjenner jeg noen som har den bedre enn lensmannsfruen i Tolga og Ane Haugen i Vingelen. Og nu er det tradisjon dette: lensmannsfruen sender mig hver jul en diger , veldig gammelost (en førsteklases kjempeost), og jeg sender henne igjen en liten bok! Denne tradisjonen har vi holdt i flere år, og jeg skulle ønske at den aldri tok slutt – for den gode gammelostens skyld!

Arbeidets Rett 28.01.1930

Vingelsskiloper som brakk benet.

Lørdag var en av løperne i Vingelen Skilag ute for et stygt uheld. Vedkommende , Olav kroken, var på vei til Tynset for å delta i kretsrennet der, men underveis brakk han foten. Skylden til ulykken var at han skulde kjøre tilside for en annen kjører, og så slang sleden tilside, og han fikk foten mellom den og et tre som sto i veikanten.

Arbeidets Rett 25.03.30

Benbrudd i Vingelen. Under en skiutflykt i Vingelen forleden brakk Georg Persjordet en arm, Esten Røe et siben. Embret Gjeltten brakk en arm under kjøring. Hesten kjørte ut.

Arbeidets Rett 10.03.1931

60 år fyller Esten Moen, Vingelen i dag. Han har tjent på Fremmermoen siden guttedagene. For 3 år siden fikk han Selskapet for Norges Vel medalje for lang og tro tjeneste. Moen har bl.a vært formann i Tolga jordstyre, er og har i mange år vært medlem av forstanderskapet i Tolgen Sparebank.

Arbeidets Rett 29.09.1931

Oldfunn i Vingelen. På tre steder i Vingelen er det i det siste funnet saker fra oldtiden. Arne Vang har funnet en treegget pilespiss, Ole Vangstrøen en stridsøks og Ole Røe en stridsøks.

Arbeidets Rett 09.01.1932

Ved herredsrett på Tolga var en mann fra Vingelen tiltalt for hembrenning, beruselse og forstyrrelse av ro og orden. Tiltalte blev frifunnet. Anmelderen var den kjente Torgeir Trøen.

Arbeidets Rett 26.02.1932

Leserinnelegg om Vingelen småbrukarlag.: Det er mange lag som bråker med møter og fester uavlatelig, men det skal man da ikke beskyldte Vingelen Småbrukarlag for. Aarsmøte har ikke vært på minst to år, og de som mener sig å være medlemmer har sig imellem begynt undres, ja nesten glemt hvem som er formann. Aa jo da, - ved å tenke sig om, så vet vi da det, det er da en av våre store – for en stund siden da i hvertfall mest benyttede og fremstående småbruker, som småbrukerne flokket sig om – som bærer tittelen formann i Vingelen småbrukarlag. Skulde det ikke passe at formannen sammenkalte årsmøte for å ordne kontingenten og få regnskapet revidert og ta fatt på forskjellige arbeidsoppgaver som det er så nok av for småbrukerne som andre steder. «Flere medlemmer»

Arbeidets Rett 23.08.1932

Kronår og kuldenetter

En vingelsmann vi snakket med i går fortalte at det var 4 kuldegrader på Tolga om morgenen. I Vingelen var det omtrent på frysepunktet. Potetgraset frøs nu annen gang på Tolga. I Vingeløen kunde han fortelle at slåtten var unnagjort med kronår for både høi, poteter og turnips. Ja, noen kan ha det.

Arbeidets Rett 10.01.1933

Kirkelig statistikk:

Vingelen: Levende fødte 5 gutter og 7 jenter, alle i ekteskap. Ekteviede 5 par. Døde 5 menn og 3 kvinner. Ved ofring i kirkene er det i Vingelen innkommet kr 86,22.

Arbeidets Rett 18.08.1933

Gammel kone brent i hjel i Vingelen.

I Vingelen hendte det søndag kveld en meget trist ulykke på Haugen. Gamle Ingeborg hadde mens hun hvilte middag, tent på pipen og gnister fra denne hadde antent klærne så hun fikk svære brandsår. Da hun kom sig opp og inn i andre huset var klærne i full flamme. Hun fikk stygge brandsår på ryggen og benene. Disse sår har bevirket at hun tirsdag døde. Ingeborg var vel 90 år og hadde naturligvis som følge av den høie alder liten motstandskraft.

Arbeidets Rett 06.10.1933

Lordag holdtes et stor skue i Vingelen med hele 511 dyr. Det er det flotteste skue som hittil er holdt i Nord-Østerdal. Fylkesagronom Sund uttaler at det var en ren opplevelse å se kuene i Vingelen. Her finder man de største og gildeste kuer i Hedmark.

Arbeidets Rett 02.10.1934

«To elger skutt i Vingelen»

Onsdag skjøt Karl Rønning, Iver Jordet og Olav Persjordet i Vingelen en elgokse i Svartåsen. Torsdag skjøt Kjell Moen, Iver Harsjøen og Amund Røe også en 3 års elgokse.

Arbeidets Rett 09.08.1935

«Trist hendelse i Vingelen»

Onsdag inntruffet et sorgelig tilfelle i Vingelen, idet en mann i 50-60 årsalderen blev funnet død i stallen. Avdøde var gift og etterlater seg flere barn.

Arbeidets Rett 16.08.1935

Fløtemeieriene ser ut til å ha suksess med sin drift. Både Tolga og Vingelen som i sommer har optatt fløtemeieridrift er svært fornøyd med denne. Vingelen har til og med fått særdeles rosende kritikk for sin produksjon.

Arbeidets Rett 17.09.1935

Ved Statens småbrukslærerskole er bl.a. optatt: I fyrebuingkurset for det 2 årige småbrukslærerkurs: Sigurd Vingelsgård, Vingelen

Arbeidets Rett 10.03.1936

Veien Tolga- Vingelen er i år for første gang holdt åpen for biltrafikk på vinterføre. Veien brøytes ivinter med bil, idet Karl Rønning som i mange år har drevet lasterute mellom Tolga og Vingelen i høst anskaffet bilplog. Veien er god, men for smal, så det er meget vanskelig og møtes for de trafikkerende. Rønning vil for øvrig fra våren oprette daglig kombinert laste- og personrute mellom Vingelen og Tolga.

Arbeidets Rett 30.11.1936

Kjøreulykke i Vingelen. En ung gutt, Nils O. Røe, skulle fredag kjøre mjølka på meieriet. På en eller annen måte ble hesten skremt og sprang ut. Gutten som gikk bak vogna, kunne ikke holde hesten på det harde føret. Den fikk nå en voldsom fart og møtte lenger framme i veien en annen kjører som vekte hesten sin ut i grøfta for å unngå kollisjon, men sammenstøtet ble

likevel så voldsomt at begge vogner ble stygt ramponert. Den ene hesten fikk dessuten de ene forbenet slått av ovenfor kneet. Den tilskadekomne hesten som tilhørte Anders Prestegård måtte avlives på stedet. Ingen av kjørerene kom til skade.

Arbeidets Rett 05.03.1937

Influenza i Vingelen. I Vingelen herjer nu influensaen fryktelig. Det er både store og små som er angrepet. Noen har hatt feber på over 40. Et par har også fått brystsykdommer etterpå. Den kan vel sies at den nærmest er godartet, men de som får den må dog holde senga.

Vannmangel i Vingelen

I Vingelen begynner vannmangelen å gjøre seg gjeldende. Noen har allerede mistet springvannet, så de må kjøre eller bære det lange veier. Det klagers stadig over at det er lite vann. Det er vel følger etter den lange og tørre høst, og vinteren gjør vel også sitt, for det er lite snø her og det har vært mye kulde.

Arbeidets Rett 19.04.1937

Fra Vingelen. Influenzaen er nu over. Den har gått overalt i byga, det er visst få som har sluppet unda. Det har vært en del eftersykdom, således har det vært ferm tilfeller av lungebetendelse, ett med døden tilfølge. Ellers har det vært lite av sykdom efter det farlige været vi har hatt i vinter. Det er mange som har tenkt å bygge i sommer, noen er også i full sving. Det meste er reparasjon av våningshus og uthus. Et bureisningsbruk er også under bygging. Det er aldeles foresløst efter veiene med slede nu, så de som ikke har fått frem det tømmeret de trenger, må nok la være nu. Hovedveien mellom Tolga og Vingelen er aldeles bar, men bløt og slasket. Forbud mot kjøring med motorkjøretøier er nu opslått. Veivokterne er i full sving med snømåking i gjellene og der det har lagt sig fonner. Det har nu vært godt vær noen dager og snøen gåt fort, men det er visst bra også for folk har lite høi. Det er svært «ryrt» i år, så blir det sen vår, blir det nok mye høikjøp her i bygda. Dessuten var det flere som ikke fikk noen mose i fjor høst på grunn av det tørrværet vi fikk efter vinna. Men gamle folk spår ingen tidlig vår, det blir en liten vinter enda efter denne, sier de, og gamle folk er ikke å spøke med i den veien. Men vi får da håpe det beste.

Arbeidets Rett 14.05.37

I Vingelen er våronna nu i full sving. På grunn av den tidlige vår har mange i år sådd til korn. En del har også satt potetene. Jordene ligger nu pene og grønne av det drivende været med sol og regn som vi har hatt de siste dagene, så det er fin beite for sauene. Hoimangel er det lite og ingenting av, bare noen enkelt har kjøpt noen få lass. I år ser det ut som en får slippe ut kuene en del tidligere enn ellers hvis været fortsetter som nu.

Arbeidets Rett 22.04.1938

Fullt utsprungne gåsunger i snøstormen. Det er ikke mange vårtegnene å se efter påskedagenes snøstorm, men en bergstadboer som i påsken var en tur til Vingelen, forteller at han nordst i bygda der, ca 800 moh, så en selje med fullt utsprungne gåsunger. Han sikret sig en lubben kvast av dette sikre vårtegn som er severdighet i den forrykende snøstorm.

Årets 1. trinnselever

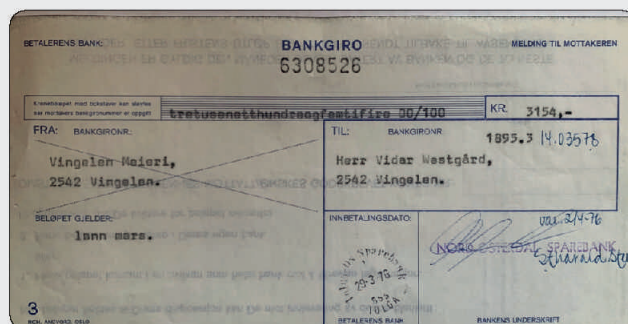

F.v.: Emma Nord Hunder, Julie Tolgensbakken Röhner, Jens Storhaug-Eide, Isak Aasen, Eira Margrete Tangen Aasheim, Atle Aasheim Grue, Ingvar Grimson Totlund Aasgård, Oscar Hilmarsen Carlsen og Olav Hernes Tobro. Bak: lærer Ingeborg Ellevold og rektor Leif Vingelen.

Et lite minne fra forrige årtusen

Her æ litt mimring frå mi tid som kontrollassistent på meieria (heter vel produksjonsveileder i dag, kanskje). I 1964/65 jobba ei under Kåre uti Dæla. (Han va da overassistent på den tia). Mi første fulle månedslønn va så vidt ei huse på Kr 750,-. Men 12 år senar, i 1976, va det bærre meg som hadde assistentjobben, og da hadde månedslønna stege tæ kr 3154,-. Ja dæ va gode, gamle tier dæ. Og med Leif da, som Meierist.

Med vennlig hilsen Vidar Westgard

Fødte siden sist

Guro Budde Nesteby	27.12.2023
Emrik Rønning	29.12.2023 †
Konrad Rosten Spidsberg	15.02.2024
Karim Teifel	24.07.2024
Helga Ninive Sundt	21.09.2024
Embret Sigfrid Nyx Rønning	05.11.2024
Dagny Snøfrid Nyx Rønning	05.11.2024

Årets brudepar

*Ingvild og Eirik Budde Nesteby
giftet seg 9. januar.*

*Torill Nesteby og Marius
Navelsaker giftet seg 21. juli.*

*Marit Helene Hilmarsen Floor og
Tore Floor Hilmarsen giftet seg
20. juli. Foto: Snorre Haugen*

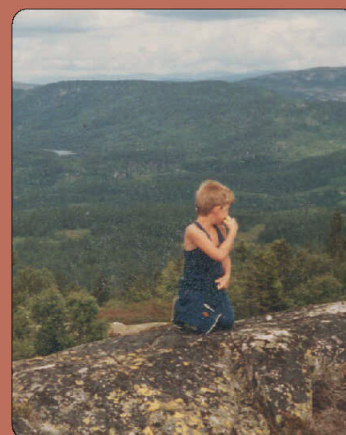

*Ingunn Løvold og Erling Aas-Eng
giftet seg i Rendalsfjellene 30.
august. Foto: Snorre Haugen*

*Jan
Røe og
Beate
Bendos
giftet
seg 24.
juli.*

**"Mainn, kjære...
åkken kan ta vørr..?"**

Svar på "Kjære, åkken..." vår 2024:
1. Ronny Syben
2. Hans Bull
3. Manuela Hugger

Åpningstider på Bua i jula:

Søndag 22 des kl 14-19
Julaften kl 9-13
Fredag 27 des kl 9-18
Lørdag 28 des kl 9-18
Mandag 30 des kl 9-18
Nyttårsaften kl 9-15

Tips! Når du legger ut et bilde på Facebook/Instagram, send det i samme slengen på e-post til oss, eller **#tollånøta** - så finner vi det selv!

Har du lyst til å være kafévert på Bunåva?

Lørdagskafeen på Bunåva driftes på dugnad, i samarbeid mellom Bygdekvinnelaget og Sanitetsforeningen i Vingelen.

Det er behov for flere kaféverter! - man kan gjerne stå i kafeen uten å være medlem.

Ta kontakt med Liv Bjørnstad - tlf.: 911 75 573

Arrangementer i jula:

2. dagsfest i Fjellheim

Kl. 19.30-01.00.

Hagen Band spiller til dans.

Rakfisk m/tilbehør. Alle rettigheter.

Påmelding til Arild Løvik: 90667731 eller Astrid Haug: 95057513 innen 16. desember. 15 års aldersgrense. Husk legetimasjon. Inngang kr 380,- og kr 450,- etter fristen. Arrangør: Vingelen Singers.

Juletefest 4. juledag - lørdag 28. desember

Nærmere info. kommer på "plakattavla" på Bua og på Facebook.

Vi vil gjerne ha mulighet til å sende ut faktura på epost! Dette forenkler arbeidet for oss. Er du abonnent og kan motta faktura på e-post blir vi glad hvis du sender epost til: tollanota@gmail.com!

Oppfordrer også til å sjekke søppelposten av og til, i tilfelle faktura (og annen viktig e-post) havner der!

Sølvtime

Før jul mottok Grim Jardar Aasgård og Mariann Totlund sølvtime for 15 år med levering av elitemelk. Vi gratulerer!

En god og fredelig jul ønskes alle våre lesere!

Returadresse:
Tøllånota v/Vekstra Nord-Øst SA
Nordate 8
2542 Vingelen